

Posam. šte. Din 1-
četrtkova in sobota
številka Din 1.50

„TABOR“, izhaja vsak dan, razven
nedelj in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne. Stane
mesečno po pošti D 12.50, za in-
cizemstvo D 20.50, dostavljen na dom
Din 14.—, na izkaznice Din 12.50.

„NARODNI LIST“ (četrtkova šte.
„Tabora“) se naroča kot tednik
in stane mesečno 2 Din, četrt-
letno 6 Din, polletno 12 Din,
celoletno 22.50 Din.

Naročila se plačuje vnaprej.

Knjiznica

Ljubljana

TABOR

(NARODNI LIST)

Posam. šte. Din 1-
četrtkova in sobota
številka Din 1.50

UREDNIŠTVO: „Tabor“, izhaja vsak dan, razven
nedelj in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne. Stane
mesečno po pošti D 12.50, za in-
cizemstvo D 20.50, dostavljen na dom
Din 14.—, na izkaznice Din 12.50.

UPRAVA: je v Ljubljani ul. R. 4
prilikejse dno. — Telefon R. 28.
ŠHS poštopošte. račun za „Tabor“
31.781, za „Narodni list“ 12.353.

Na naročila brez denarja, niso
veljavna. Inzertne cene po dogovoru.

Leto: IV. (II).

Maribor, četrtek 13. decembra 1923.

Štev: 281 (50).

Slaba znamenja.

Maribor, 12. decembra.

Kmalu po zadnjih volitvah 18. marca smo opazili v klerikalnem časopisu za kratek čas preokret, ki nas je navdajal z nado, da bo način klerikalnega političnega boja morda vendarle krenil v drugo smer. Bilo je vsaj hipno opaziti neko umerjenost in mirnost napram političnim nasprotnikom, ostudni osebni izpadi so za čas ponehali, in mislil si: glej, glej, v zavesti svoje politične moči, ki so si jih priborili z volilno zmago v Sloveniji, bodo morda vendar dali slovo odurnemu načinu osebnega blatenja in ščuvanja. Na to je kazal tudi stalni povdarek odgovornosti klerikalne stranke v klerikalnih listih, odgovornosti, katere je prevzelo z izvolitvijo 21 klerikalnih „stigrov“ za dobrobit Slovenije.

Minili so tedni. Prišel je Markov protokol, prišla ž njim samoradikalna vlada. Prišel je čas, ko bi se bile morale pričeti izpolnjevati obljube, ki so jih klerikalni kandidati in agitatorji kakor Sv. Miklavž kar v celih koših postavljali v vsako najmanjšo gorsko vas. Pa kaj je prišlo? Mesto avtonomije samoradikalne vlade, mesto znižanja davkov 500%-ni povisek zemljarine in 30%-ni povisek doklad na druge davke ter klnik, prišel je novi vojni zakon z mnogimi težkimi trdotami, prišle so nove nečuvne takse in pristojbine, prišel je skozinsko nazadnjaški uradniški in železničarski zakon, prišla je doba najhujšega nasilja od zgoraj in najgrše politične propalosti. Ne ena izmed klerikalnih obljub se ni uresničila.

Ljudstvo se je pričelo spogledovati. Pod težkimi bremenmi je klonilo in začelo preklinjati dan, ko je izročilo svojo sodo 21 klerikalnim „stigrom“. Slabo je bilo popreje, toda bil je raj v primeri s tem, kar je danes. Marsikateri radikalski napad na ljudske žepa in ljudske pravice so preprečili demokrati, dokler so bili še v vladi. Tudi oni niso imeli večine, tudi oni so bili napram radikalcem v manjšini. Toda kadar je šlo za to, da se obvaruje zlasti naše prečansko prebivalstvo pred najgršimi nasilji radikalskih izsesalcev, takrat so slovenski trije demokrati poslanci stali na braniku in v zvezi s svojimi tovariši iz Hrvatske in Srbije preprečili vsaj najhujše. Danes tega ne more in ne stori niti 21 klerikalnih poslancev, ki so se že po volitvah junjsko trkali na prsa in se pridušali, kaj vse bodo izbojevali.

Klerikalci, ki ne morejo odvrči raz sebe odgovornosti, katero so prevzeli, so si našli ventil, da odvrnejo pozornost od svojih neuspehov. Dobro se zavedajo, da je ljudstvo politično še tako nezrelo, da jim bo nasledilo, če odvračajo njegovo pozornost od glavnih političnih smeri in ga zvodijo na stranpota. Dasi so sami z Markovim protokolom omogočili samoradikalno vlado in s tem povzročili nesrečo, ki je nad narod prišla, vendar danes psujejo in hujšajo proti srbskemu plemenu, kjer ima radikalna stranka svojo glavno zaslombo. V Sloveniji sami pa so v časopisih in tudi sicer zopet pričeli ostudno osebno gonjo. Dober želedec moraš imeti, ako hočeš prebaviti samo eno številko „Straže“ ali „Sloven. Gospodarja“, kjer kar mrgoli najostudnejših napadov in blatenj oseb, ki stoje v naprednih vrstah. Saj v vsaki številki oberejo do kosti in obrizgajo z blatom najmanj 20 politično jim neljubi oseb.

Ali naj bo to političen boj, kakoršnega bi morala voditi velika, mogočna

Konvencije z Avstrijo pred narod. skupščino.

Ostra kritika sklenjenih konvencij, ki pomenja težko oškodovanje prečanskih krajev. — Konvencije v generalni debati sprejete.

Beograd, 12. decembra. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine, ki jo je otvoril predsednik ob 9.45 uri dopoldne, je bilo stavljenih več vprašanj na vojnega ministra, ki je dal kratke odgovore. Med drugimi je stavlil tudi poslanec Svetozar Gjorgjevič (demokrat) vprašanje o šoli za rezervne oficirje v Sarajevu. Obžaloval je, da morajo učitelji služiti med šolskim letom in vsled tega ostanejo njih mesta vakantna. Vojni minister je sicer priznal upravičenost te pritožbe, izjavil pa je, da se vrše vpoklici na podlagi novega vojnega zakona, ki ga mora on izvrševati. Šolo je obiskalo doslej 300 učiteljev, od katerih se je 170 dovolilo odslužiti rok po prejšnjih predpisih, t. j. med počitnicami, tako, da je bilo v resnici prizadetih doslej samo 130 učiteljev.

Finančni minister je na to predložil narodni skupščini zakon o dvanajstih, ker proračun ne bo pravočasno sprejet. Na predlog predsednika narodne skupščine je bila predlogu priznana nujnost.

Nato je prešla skupščina na dnevni red: odobritev konvencij z Avstrijo. Prvi je govoril poročevalec Mita Dimitrijevič. Povdarjal je, da so te konvencije izpolnitev senžermenske mirovne pogodbe in rešujejo v tej mirovni pogodbi še odprta ali samo deloma rešena vprašanja po medsebojnem sporazumu med prizadetima državama. Zakon vsebuje štiri konvencije in sicer: glede selvestrov, glede plačila predvojnih delgov glede delnic bosanskohercegovinskih podjetij in glede prenosa sedežev raznih tujih podjetij, ki leže na našem ozemlju.

Nova korupcijska afera radikalske „porodice“.

Beograd, 12. decembra. (Izv.) Današnja „Politika“ piše: V radikalnem klubu se pojavlja vedno bolj naraščajoča opozicija proti strankinemu vodstvu. Ta pojav je v zvezi z mnogostevilnimi korupcijskimi aferami. Vedno česče se javljajo v radikalnem klubu želje, naj se stranka reši vseh takih kompromitiranih osebnosti. Na ta način se tolmači tudi zadnji spor med radikalnimi poslanci in prometnim ministrom dr. Jankovićem v zadevi koncesije privilegirane paroplovne družbe, v kateri so odkrili prav umazano afero. Še predno je namreč do-

poročevalec je naglašal, da odgovarjajo konvencije interesom naših državljanov. Nujna rešitev te zadeve je potrebna že radi tega, ker je zadnja konvencija vezana na rok in mora biti prenos sedežev inozemskih podjetij izvršen že do 31. dec. tekočega leta. Minister zunanjih zadev je nato obrazložil svoje stališče in priporočal sprejem predlaganih konvencij.

Posl. Reischer (demokrat) izjavlja, da bo glasoval proti predlogu o konvencijah, ker so ž njimi težko oškodovani lastniki vrednostnih papirjev in zlasti posojilnice v Sloveniji in Dalmaciji. Zahteva odškodnino za one, ki bodo oškodovani. V enakem smislu nastopijo ostro proti konvencijam muslimani dr. Behmen, Skulj (SLS) in Šumenković (dem.). Minister dr. Marković pravi, da ni res, da bi bili naši državljanji s konvencijami oškodovani, najmanj pa Slovenci in Dalmatinci, katerih interesov je vlada čim bolj skušala varovati. (Op. ur: S tem, da zgube samo posojilnice v Sloveniji nad 6 milijonov!) (Glede izjave posl. Reischerja, da so konvencije slabe zato, ker se nanašajo samo na nove pokrajine, ne pa tudi na Srbijo in Črnogoro, pravi minister, da je vprašanje dolgov državljanov Srbije in Črne gore rešeno že z senžermensko mirovno pogodbo in spada v območje reparacij. Nobena zadruga v Sloveniji in Dalmaciji ni od ministrstva pravde zahtevala dovoljenja za prenos avstr. kronskega imetja v našo državo!!).

Konvencije so bile nato v generalni debati sprejete in seja zaključena.

tični zakon bil odobren v radikalnem klubu in narodni skupščini, je prometni minister dr. Janković podpisal privoljenje za koncesijo, nakar je trgovinski minister brez nadaljnega izdal koncesijo. Vplačana je bila predpisana taksa v znesku 140.000 Din. ter takoj izvršena subskripcija delnic. Iz subskripcijskih listin pa je razvidno, da je podpisal znatno količino delnic prometni minister dr. Janković sam, ostalo večino pa pje-govi ožji prijatelji in pristaši, tako, da je v celi stvari zopet „porodica“ imela glavno besedo.

—□—

KRALJEVSKA RODBINA NA POTU V ILIDŽE.

Beograd, 12. dec. (Izv.) Danes ob 7. uri jutraj je odpotovala kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom v dvornem vlakcu čez Sarajevo v Ilidže. V spremstvu so general Hadžić in maršal Damjanović in dvorne dame Djundjerk

stranka, kakor se sami imenujejo? Ali orjak čaka za plotom, da polije kakoga „prilikačevca“ z gnojnico? Ali ni ta način boja dokaz politične neresnosti, dokaz bojazni pred ljudsko sodo, ki mora priti prej ali slej? Ne, prijatelji, ne izmaknete se več! Ljudstvo ve, da ste prevzeli odgovornost! Ljudstvo ve, da odgovornost pada na Vas! Ljudstvo ve, da ste obljubljali, česar niste izpolnili. Niti poskušali izpolniti. Zakaž Markov protokol, ki je izvor vse današnje mi-zerije, ne vsebuje ničesar o avtonomiji. Ničesar o manjših davkih, Ničesar o slo-

in Hadžić. Ob 1. uri pop. se je sestala kraljica v Bos. Brodu s kraljem Aleksandrom, ki je prispel s Simplon-ekspresom iz Pariza. Kraljevska rodbina je odpotovala čez Sarajevo v Ilidže, kjer se bo slavila rodbinska slava Sv. Andreja. Priključila sta se ministru dr. Janković in pariški poslanik Spalajković.

venskih vojakih v Macedoniji. Ničesar o boju zoper draginjo. Vsebuje le to, da ste s pomočjo radikalcev poskušali polastiti vse politične moči v Sloveniji in jo hoteli na najgrši način izrabljati. Radikalci pa — bolj zviti ko Vi — so Vas nasamarili. Zvabili so Vas v past. To vas boli in peče. Boli in peče, ker ste prevzeli tudi vso odgovornost in ječite pod njenim bremenom. Zato Vas ne rešijo tudi najostudnejši osebni izpadi. Ti so le znaki vaše slabosti. Duhovi, ki ste jih klicali, vas bodo udušili.

RADIČEV ZAVEZNIK V ANGLIJI PRI VOLITVAH PROPADEL.

London, 12. dec. Pri zadnjih volitvah v angleški parlament ni bil izvoljen največji prijatelj in Mentor zg. Stjepana Radiča in Todora Aleksandrova, član Balkanskega odbora Buxton. V njegovem okraju so konservativci in liberalci glasovali skupno. Buxton je dobil letos 8166 glasov, dočim je imel pri prejšnjih volitvah 5054 glasov. Zanimivo je, da konservativci niso postavili proti Buxtonu svojega protikandidata, ampak so glasovali za liberalnega kandidata in so na ta način Buxtonu zaprli vrata v angleški parlament.

REVOLUCIJA V MEHIKI.

Za enkrat uporniki zmagovalci.

Pariz, 11. decembra. Po poročilih iz Vera Cruz je v posameznih delih Mehike izbruhnila vstaja proti sedanjemu predsedniku Obregonu. Vlada je odpisala zoper upornike vojaštvo. Pri Yalapi, glavnem mestu države Vera Cruz, se je vnela bitka, v kateri so po dveh dneh boju premagali uporniki pod poveljstvom generala Sanheza. Vlada četa tak zasedli mesto Yalapi in Tamboco. Predsednik republike, Obregon se pripravlja na beg. Tudi v drugih krajih zmaga uporniki.

REVOLUCIONARNA VLADA V MEHIKI.

London, 12. dec. Iz New Yorka prihaja poročilo, da mehičanski ustaši s treh strani korakajo na glavno mesto. Pokrajina Vera Cruz je v njihovih rokah. V dozdajnih bojih je padlo okrog 300 ljudi. V Vera Cruzu se je sestavila revolucionarna vlada.

KRVAVI NEMIRI V ATENAH.

Rim, 12. dec. Iz Atene prihajajo vesti o krvavih spopadih med monarhisti in vladnimi četami. Ko so monarhisti na svojem zboru, katerega se je udeležilo nad 50.000 ljudi, korakali pred vladno palačo, je nekdo iz palače streljal med nje. Iz množice so nato tudi padli strelci, nakar je vojaštvo, ki je palačo strazilo, pričelo streljati na demonstrante. Razvila se je strašna borba. Vojaški so streljali iz pušk in mitraljez. Število žrtev še ni znano.

DELAVSKA VLADE V ANGLIJI.

London, 12. dec. Govorilo se je najprej, da Baldwinova vlada ne namena va odstopiti, ampak se samo izpopolniti. Liberalci pa so sklenili, da konservativci ne sodelujejo v vladi. Lloyd George se je izjavil za delavsko vlado, katero bi liberalci podpirali, ker zlasti v vprašanju brezposelnosti ni med njimi in labouristi razlike. Za slučaj sodelovanja pa bi se labouristi morali odreči nacio-nalizaciji industrije in velikemu obdavčenju kapitala. Zdi se, da je kombinacija labouristične vlade z Macdonaldom na čelu skoro gotova. Baldwin pade že na prvi seji parlamenta.

BORZA.

Zagreb, 12. dec. Pariz 470—475, Švica 15.45—15.50, London 385.50—387.50, Praga 2.59—2.60, Milan 3.845—3.855, New York 87.75—88.75.

Curška borza je danes radi slavnosti v Avstriji izostala.

Politične vesti.

* **Finančni odbor narodne skupščine** je v seji 10. tm. sprejel proračune ministrstva za agrarno reformo in ministrstva za narodno zdravje.

* **Volitve na Reki?** Dopisnik zagrebških »Novosti« je te dni imel razgovor z odličnim članom italijanske aneksionistične stranke na Reki, ki mu je izjavil da se bodo sporazumno med Italijo in Jugoslavijo izvršile nove volitve za reško narodno skupščino. Mussolini bo skušal dobiti večino, vendar pa je tudi že pripravljen na to, da dobi večino Zanellova avtonomistična stranka, s katero bi se potem sklenil kompromis.

Kaj hoče Orjuna?

Na svojem velikem kongresu v Splitu je sprejela Orjuna sledečo resolucijo:

1. borila se bo za ujedinjenje vseh Jugoslovenov izpod tujskega jarma;
2. ostane neodvisna izven- in nadstrankarska organizacija vseh poštenih, borbenih in zavednih Jugoslovenov;
3. hoče koncentracijo vseh nacionalističnih sil v borbi za narodno edinstvo in proti separatizmu;
4. hoče ureditev države v tem smislu, da bodo zadovoljni vsi stanovi;
5. napram vsem iskreno nacionalnim strankam bo vodila Orjuna politiko trezne in nepristranske kritike, proti vsem nenarodnim, separatističnim in defetističnim strankam in izdajalskim elementom pa bo vodila neizprosni boj za čast, dostojanstvo in interese naroda in države;
6. delala bo na to, da se odstranijo škodljivi partizanski in plemenski režimi, nered, korupcija, slaba uprava;
7. delo Orjune bodi kulturno, socialno in gospodarsko na podlagi realnih razmer;
8. z izbeljanjem vzgoje naj se širi znanje, plemenitost, človekoljubnost in nacionalizem;
9. vse naše gospodarsko življenje se mora osvoboditi od tujih vplivov.

GG. TRGOVCE, OBRATNIKE IN PRIVATNIKE

opozarjamo, da nabira po nalogu naše uprave g. Komac Tomo inserate za božična in novoletna voščila. Inserati se računajo po izredno nizki ceni. Z ozirom na mali znesek in ker je uprava časopisja z delom preobremenjena, se prosí, da naročniki plačajo inserate takoj pri naročilu v roke omenjenega akviziterja.

Mati.

Mati — zares kratka beseda! Ali kdo razume popolnoma njen pomen? V tej besedi je najti vse, kar nas raduje, tolaži in povzdiguje. V materi počiva izvir tolažbe, temelj zemeljske sreče »stude nec ljubezni.« Besed mati se polna ustaj, vdi narodni pregovor. In res, v to besedo je vdihnil Bog poseben žar ljubezni. Razum Boga ni človeku nič tako svetega in tako milega, nego je mati. Naj tudi mati umrije, a spomini na njo — nikdar ne ugasne. Njene slike, njenih lepih nauk, njenih blagih besedi ne more nam izbrisati iz spomina niti daljave, niti dolgi čas, niti smrt...

Kaj pa pomeni beseda »matič« v življenju? Namesto odgovora pogledajmo sina, ki pride iz daljne tujine... Recimo, da je visok dostojanstvenik, ki živi v veliko čast v človeški družbi. Ko zagleda iz daljave svoj rojstni kraj, obkrožen z gorami in ko že oddaleč opazi rodno streho, pod katero je prebil svoja otroška leta, kjer je sanjal najkrajše sen svojega življenja, tuda poleti na krilih hrepenenja in sinovske ljubezni proti domu. Ko pride naposled do rojstne hiše, potrika na duri s sladkim smehom na ustnih in radostno solzo v očeh. Srce mu trepeče veselo, da bode zopet videl svojo drago mamico. Pa glej! — Nikdo mu ne pride nasproti, da bi ga pozdravil, nikdo ne pride, da bi ga pritisnil na svoje srce. Ne! — Še le na dolgo trkanje se odpro vrata in pred sabo zagleda le

Dnevna kronika.

— **Kongres profesorjev.** Za časa pravošlavnih božičnih praznikov se vrši v Beogradu IV. kongres nameščencev srednjih šol iz cele kraljevine.

— **Otvoritev denarnega prometa z inozemstvom.** Z novim letom se otvori denarni promet med našo državo in Avstrijo, Italijo, Madžarsko, Rumunijo, Češko, Slovaško, Nemčijo, Švico, Francijo, Belgijo in Ameriko. V enem denarnem listu se lahko odpošlje do največ 500 D, v Ameriko pa do 100 dolarjev. Iz inozemstva v našo državo se lahko pošlje poljubni znesek. Posredovanje za Ameriko vrši samo poštna hranilnica v Beogradu.

— **Nova radiotelegrafska postaja v Zagrebu.** V Zagrebu je začela pred kratkim poslovati nova radiotelegrafska postaja, koje pomanjkanje je bilo doslej zlasti v bančnem in trgovskem svetu zelo občutno, zlasti, kar se tiče poročil o inozemskih borzah. Postaja je last privatnega društva, ki namerava zgraditi slične postaje v vseh večjih mestih, med drugimi tudi v Mariboru in Ljubljani.

— **Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid.** To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatska. 2736

— **Sprejem novih gojencev v mornariško strojársko šolo.** Letos bo mornariška oblast sprejela v strojársko šolo v Djenoviču (Boka Kotorska) 75 novih gojencev. Gojenci bodo razdeljeni v dvoje parrarelnih panog: strojársko in elektrotehniško. Pouk traja 12 mesecev. Po dovršenem študiju bodo gojenci nastavljeni v mornaričarje. Pogoji za sprejem so naslednji: 1. naše državljanstvo, 2. starost najmanj 16 in pol leta in največ 19 let, 3. štiri-razredna ljudska šola, 4. dober glas (nekazovan), 5. dovoljenje starišev, 6. dokaz, da se je najmanj 2 leti učil odgovarjajoče obrti (kovaške, kleparske, ključavničarske, električarske, monter-ske in podobno), 7. popolno zdravje (natančno izpričevalo vojaškega zdravnika). O vseh navedenih pogojih je treba predložiti pismene dokaze. Prednost imajo fantje, ki so se izučili obrti in ki so dovršili meščansko ali obrtno šolo. Prošnjo je vložiti najpozneje do 31. januarja 1924 na naslov Komandanta Strojarske šole Mornarice, Zelenika, Boka Kotorska (Dalmacija). Opremljene morajo biti z vsemi prilogi in kolkovane v smislu zakona o taksah. Natančnejši pogoji so na ogled v našem uredništvu.

— **Ljudje, kateri mislijo, vejo, da negovana, zdrava koža pospešuje zdravje in naredi pred prehlajenjem manj občutljivo.** Za pravo telesno negovanje so preizkušena čez 25 let priljubljena prava negovanja lepote: lekarnarja Feller:

tuje neprijazne obraze in tuj jezik mu pove na njegovo vprašanje po materi s počasnim hladnim glasom: »Vaša mati že počiva v črni zemlji!« — In tedaj hiti v neizprokljivi bridkosti na njen grob... jo iskati... No takega vprašajmo: »Kaj pomenja mati v življenju?« Ali hočemo še dalje zvedeti kaj da pomeni? Vprašajmo sirota, ki nima nikogar pod milim nebom, ki nosi sama zgolj bridkost in bol v svojih prsih, vprašajmo jo, kadar kleči na grobu svoje matere, kadar kropi z grenkimi solzami svežo, zeleno travo, kadar kliče z jokajočim, tugujočim glasom: »Moja mati, ti že tiho počivaš tukaj, ti ne veš, kaj trpi tvoj otrok —!«

Vprašajmo še dobrega sina, hčerko, ki stojita kraj postelje, na kateri že vgaša materino oko, na kateri pojema materino srce, na koji blede materino lice. Ta dva nam povesta boljše nego more popisati pero, kaj pomenja beseda mati v družini, in kaj v življenju. A čemu bi vprašali še dalje, čemu bi iskali odgovora od drugih? Kaj je mati, to nam povedo najlepše oni, ki so jo spremlili k večnemu počitku, ki so ji zatisnili trudne oči — — —

In kak je njihov odgovor?

»Dobre matere ni mogoče več najti, zvesta mati se ne da poplačati in ne preplačati.«

Kaj pa dela iz matere res mater? — Ljubezen, kraljica vseh zvišenih čednosti, prečudna podlaga vsemu zemeljskemu življenju. Vsa ta ljubezen se zdi, da

Elza-obrazna in kožo obvarujoča poma-da (2 lončka s pakovanjem in poštnino 25 dinarjev); Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštnino 25 D); Elza-lilijano-mlečno milo (4 kosi s pakovanjem in poštnino 40 dinarjev); najmočnejša Elza-kolonska voda 15 D; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-lilijino mleko 10 dinarjev in drugi Elza-preparati izpolnijo vsi svojo dolžnost! Adresirati: Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatsko.

— **Ali so na Marsu in drugih velikih zvezdah ljudje?** S tem vprašanjem si učenjaki že dolgo časa belijo glave. Sedaj je izjavil slavni izumitelj radiotelegrafije, da bo to vprašanje v kratkem povoljno rešil. Zgraditi namerava tako ogromen aparat, da bodo električni valovi segali do posameznih zvezd. Ako so na teh zvezdah kakšni prebivalci, in če imajo tudi tam morda že brezžične aparate, se bomo z njimi kmalu lahko pogovorili o tem in onem. Vprašanje je le, ali bodo oni razumeli naš jezik in naša znamenja.

— **Pesnik — diplomat.** Pesniki so v diplomaciji redka prikazen. Doslej je bil znan kot diplomat znani pesnik Paul Claudel. Njegov najpomembnejši naslednik je perzijski delegat v Zvezi narodov, princ Mirza Riza Khan. V domovini je bil svojčas minister pravosodja, pozneje minister v Petrogradu, poslanik v Carigradu in perzijski delegat na konferenci v Aji leta 1899. On je emir, a šah mu je dal naslov »modrost«. Dovršil je filozofijo na vseučilišču v Louvanu in je član mnogih intelektualnih društev svetovnega glasu. Mož je zelo bogat in ljubi orientalsko razkošje. Ima več dragocenih dvorcev, enega tudi v Monaku, ki je zgrajen natančno po vzoru njegove rojstne hiše v Tabrisu, v perzijskem stilu, okrašen s čarobnimi mozaiki. V njem je perzijski muzej, bogata knjižnica in krasna zbirka starinskih umetnosti iz Perzije, Egipta, Arabije, Kitajske, Japonske in Indije. Na terasi je zgrajen spomenik kralja Daria in Cira. Princ je navdušen pacifist in je že svojčas spisal odo Miru, ki je prevedena na 15 jezikov.

— **Prisilna ženitev v Turčiji.** Turški narodni skupščini je bil nedavno predložen zakonski načrt o prisilni ženitvi. Glasom tega zakona si mora vzeti vsak 23-letni Turčin vsaj eno ženo. Vsak zakonski par mora gledati, da pomnoži turški narod vsaj vsako tretje leto za enega dečka. Deklice se ne štejejo. Izračunano je, da se bo prebivalstvo Male Azije na ta način v 18. letih podvojilo in štelo nad 50 milijonov.

— **Strahna železniška nesreča v Njujorku.** V Newyorku se je pripetila v ponedeljek težka železniška nesreča. — Brzovlak, ki vozi med Newyorkom in

je osredotočena v eni sami besedi: »Mati.« Mati in ljubezen zdi se, da sta dva nerazdružljiva pojma. Mater — prejšnja ljubezen do otroka, ta ljubezen je jači in krepi; ona raste vsak dan in je neizčrpna, liki globokemu morju. Zelo pogosto se pa vzdigne do tolike višine, da se nam v mnogih slučajih prikazuje mati kot nedosežen vzor, pred katerim se klanjamo z največjim ponosom. Prav primeren je tu izrek velikega svetnika: »Kaj bi bili brez materine ljubezni? Mrtev ogel, ogenj brez sija in lepote. Če nočete poginiti od žaje na pustinji življenja, pijte materino ljubezen! Ta ljubezen premaga vse muke in težave in s svojo močjo podira trdnjave in spreminja črne razvaline v svetoče vrtove.«

Zares, ali se more najti človek, ki ne bi poznal velike moči materinske ljubezni? Oj, koliko neč! prečuje mati pri postelji svojega deteta, koliko solz pretoči zaradi njega, kolikokrat pritiska nežno ličice k svojim ustnicam, kolikokrat privija svoje dete k srcu? Zanj bi dala tudi svoje življenje, poslednjo kapljo svoje krvi! — — —

Ali nam more kdo povedati število solz, ki jih pretoči mati za svojega sina, ki je zašel na krive poti, povedati vse one prošnje in molitve, ki puhte proti nebu pred prstol Najvišjega, molitve za srečo in blagostan svojih ljubljencev? — — — Oj, kdo more vredno in prav popisati materinsko ljubezen?

In ako boš enkrat starec srebrnih las, spomni se bodeš živo delovanja svoje

Chicago, in ki se smatra za najhitrejši vlak na svetu, je trčil v nek avtomobil, ki je z vso brzi vozil čez tir. Udarec je bil tako silen, da je več vozov skočilo s tira in zadelo v vlak na sosednem tiru. Petnajst potnikov je ostalo na mestu mrtvih, 25 pa jih je bilo težko ranjenih.

— **Davek na inozemce v Zedinjenih državah.** Ameriški državni tajnik je predložil predlog zvišanja davka na inozemce. Davek znaša po predlogu za prvo leto 250 dolarjev, vsako nadaljnje leto pa 50 dolarjev za osebo. Inozemska društva plačajo mesto davka 2 odstotka od bruto dohodkov. Torej postaja tudi Amerika »nazadnjaška«.

— **Zobje so ga izdali.** V Londonu je bilo v enem mesecu izvršenih 40 vlomov in tatvin. Tat je sicer povsod pustil od-tise prstov, vendar ga niso mogli izslediti. Pri zadnjem drznem vlamu pa si je vlomilec dovolil šalo ter v vili, v katero je vlomil, lepo povečerjal. V koščku surovega masla so se točno poznali odtisi njegovega zobovja. To je dalo detektivom novo sled. Preiskali so vse aretirance in med njimi po zobeh spoznali vlomilca, ki je vseh 40 vlomov priznal.

— **Zasebni aeroplani.** Ni še pol stoletja tega, odkar so se udomačili avtomobili, ki danes niso nič več nevarnega in so na primer v Ameriki postali že naravnost življenska potreba. Tam se celo preprosti delavci vozijo z lastnimi avtomobili na delo. Enaka, če ne večja bodočnost se obeta tudi aeroplanom, ki so danes v privatnem življenju še prava redkost. Tako poročajo iz Southamptona, da je dospel tjakaj pred kratkim trgovski potnik znane svetovne veletrgovine Lawrence Sperry z lastnim aeroplanom. Izjavil je, da je trdka nabavila za vse svoje potnike take aeroplane, ker se je pri prvih poskusih izkazalo, da so v trgovskem svetu, kjer je čas zlato, zelo koristni. Prihrani si s tem trdka več kot polovico potnikov, a ostali obhodiijo v kratkem času lahko ves svet.

— **Vesoljni patrijarh izgnan.** V Carigradu se je te dni vršila volitev vseh ljenskiga patrijarha. Izvoljen je bil halikidinski mitropolit Grigorij. Ker pa se volitev ni izvršila po željah angorske vlade, je ta vprizorila državni puč v sv. Sinodu. Turško-pravoslavni duhovnik Papaz Eftim je skupaj s pristaši angorske vlade vdrl v palačo sv. Sinoda in se je proglasil za vesoljnega patrijarha.

— **V Ukrajini imajo pomladansko vreme.** Potniki, ki so se minule dni vrnili iz Rusije, pripovedujejo, da se je poznala jesen v Ukrajini izpremenila v zgodnjo pomlad. Jabolka, hruške, češnje, sploh vse sadno drevje se je razcvetelo, trave so zazelenele in nebo je vedro kakor v aprilu. Pomlad pa ni zavladala v vsej Rusiji, marveč le v ukrajinskih gubernijah in v okolici Moskve. Sto kilo-

matere! Spomni se bodeš svoje mladosti, ko si bil brez skrbi, ko je mati skrbela za-te, ko te je poljubovala in negovala v svojem naročju in čuvala nad teboj, kakor na zenico svojega očesa. Spomni se tedaj tudi njenih blagih besedi, slušaj njeni pesni, pokliči si v spomin njene svete in spomine! Oj, zakaj se ti tedaj porosi oko, čemu se ti bo izvijal bolesten zdihljaj iz prsi? — Kaj ne, takrat, ko si bil še otrok, te niso morale viharne strasti tvoje duše, vsaka še tako neznatna stvar te je bogatila, te je osrečevala? — Kakor na pol gola ptičica čivka v svojemu gnezdu in se ne zmeni za grabežljivega sokoliča, ki jo obkrožuje, tako si tudi ti plaval v jednaki radosti, stojel pod varnimi krili materine ljubezni, ne misleč še na nevarnosti življenja.

Da, materina ljubezen je oni čudodelni žar, ki razliva svojo mišnost v borni kočici, kakor v zlati palači, ki blazi siromaka kakor bogatina. Mati vliva v našo dušo plemenita čustva, ki so v poznejših letih najgotovnejši porok naše sreče.

Materina ljubezen je najjačji stebel, na katerega se opiramo, da potrpežljivo prenašamo vse nezgode in neprimlik burne življenja, ona je kot angelj varuh, ki nas spremlja povsod in nam vselej prav svetuje. Materinska ljubezen je ono prisojeno mesto, na katerem se ogreva človek, ono angeliško krilo, pod katerega varstvom raste dete, ona obramba, ki zakriva dete pred sovražniki, pred duhom pokvarjenega sveta.

metrov od Moskve kraljuje huda zima in sneženj zameti otežkočajo promet. — Če bi jesenska pomlad objela vso sovjetsko republiko, bi človek mislil, da ima boljševiska revolucija čudodelno moč. Zdaj pa je cela reč nekoliko drugačna. Vojni poljskih cvetic in razveljanih dreves, ki ga veter ob teh jesenskih dneh nosi čez široke ukrajinske ravnice, je vonj lakote. Kajti goljufiva pomlad bo izvalila iz zemlje nedavno posejano žito, kakor da je res že v aprilu. V resnici pa smo še v decembru in trda ruska zima se gotovo ne bo pozabila pokazati. Prvi mraz, ki utegne že v bližnjih dneh pasti na cvetoče, drevje in na zeleneče njive, bo neusmiljeno zamoril ozimino in tam sredi poletja bo v Ukrajini trdo pomajkanje živeža.

— **Kitajski cesar v konkurzu.** Bivši kitajski cesar Hsuan Tung, ki so ga leta 1911 pognali s prestola in proglasili republiko, je zabredel v plačilne težkote. Odkar je prenehal biti kitajski cesar, je izgubil ves kredit. Povsod mu dajejo blago samo za denar, a tega tudi on ravnoma. Tako je še od prej dolgoval nekemu zlatarju 250.000 taelov. Ker mu jih ni mogel plačati, ga je tožil. Sodišče je obsodilo bivšega cesarja na plačilo, toda ta je izjavil zlatarju, da sicer priznava dolg, da mu ga pa ne more plačati, ker nima s čim. Izgovarja se, da mu tudi republika, ki mu je pri odstopitvi obljubila in določila stalno letno plačo, že več let ni ničesar plačala. Zlatar se je nato obrnil na vlado in prosil, naj ta poplača cesarjeve dolge. Finančni minister je izjavil, da bi to sicer rad storil, da pa tudi on nima nič denarja v državi blagajni. Zato ne more pomagati niti zlatarju niti cesarju.

— **Svojo ženo obsodil na smrt.** O tem nenavadnem slučaju poročajo angleški listi. Major Spourmond je bil v času vojne več let neprenehoma odsoten od doma. Ko se je pred letom vrnil, je zvedel, da mu njegova žena, ki je živela na njegovem posestvu z njegovima dvema sinovoma, ni bila zvesta ter ga je varala z nekimi moškimi. V kratkem času je zbral ves dokazilni material zoper svojo ženo ter sklical družinski svet, ki so ga tvorili njegovi bližnji sorodniki in njegova dva sina, od katerih šteje mlajši komaj petnajst let. Žena je kmalu priznala svojo krivdo. Družinski svet jo je po kratkem posvetovanju spoznal za krivo, na kar jo je mož obsodil na smrt in smrtno obsodbo takoj izvršil: v pričso sinov jo je lastnorčno ustrelil. Radi tega je bil obtožen umora ter stavljen pred vojno sodišče. Te dni se je vršila razprava, pri kateri je bil obtoženi major na veliko začudenje ženskega sveta — oproščen.

Spomnite se božičnic za ubogo obmejno deco!

Plemenitemu človeku ni nič sveteljše-ga od matere, od materinega blagoslova, nič žalostnejšega od nje izgube. Čim dražje blago izgubimo, tem bolj tuguje-mo.

Skratka! Nič ni na svetu lepšega od materine ljubezni. Ali je kdo, ki se ni obžaloval, kako zvesto, kako odkrito, kako vroče je materino srce? — Ali je kdo, ki ne bi našel tolažbe in zdravila svojim ranam, pa bodi tudi kraj groba svoje matere?

Ko človek živi sam samec na svetu, in nima nikogar, komur bi mogel odkriti svoje bolesti in tugo, tedaj si išče prijatelja, išče si druga. Ali večkrat ga zape-lje in prevari tudi najboljši prijatelj. Misleč, da posluša sožaljne in odkrito-srčne besede, presliši pri tem večkrat kakšne sikanje in lisičjo zvito. Dokler je srečen, mu kaže tudi prijatelj prijaz-no lice, toda, ko se stemnijo oblaki na njegovem obzorju, ko ga začne preganja-ti kruta usoda in mu vzame vse bogastvo — a tedaj se mu tudi prijatelj pokaže v pravi podobi in se mu — izneveri. In takrat se spomni ne le osirotelo dete, ampak tudi odrasel človek ljubezni svo-je matere, ki je edino zvesta, edino pra-va. Spomni se njenih naukov in napoti-se na kraj večnega miru, na pokopališče in tamkaj — nad zelenim grobom, nad materinim prahom — toži svojo tugo in svoje bridkosti.

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

Petek, 7. decembra: Ker finančni od-bor še ni dokončal razprave o proraču-nu, je vlada sklenila predložiti narodni skupščini zakon o dvanajstih letih za me-sece januar, februar in marec 1924. — Vsled ostavke ministra za javna dela g. Uzunovića je vlada v krizi. Pričakuje se tudi ostavka pravosodnega ministra. Pa-šić se trudi, da bi spor poravnal. Tudi v radikalnem klubu je vedno večji razdor.

Sobota, 8. decembra: V vladnih kro-gih se mnogo govori o rekonstrukciji vlade, ki je v neprijetnem položaju, ker so se Turki spuntali in groze z opozicijo. Tudi vojvodinski radikali so nezado-voljni s sedanjo vlado. — V Angliji je vlada pri volitvah izgubila večino. Libe-ralna in zlasti delavska stranka sta zelo narasli. — V Meksiki je izbruhnila re-volucija proti sedanjemu predsedniku.

Nedelja, 9. decembra: Danes so se vr-šila pogajanja med radikali in Turki. Pašić je obljubil Turkom nove koncesije in Turki bodo zopet podpirali vlado. Med opozicijo je izzvalo to radikalno baran-tanje veliko ogorčenje. — V Slovenijo sta danes dospela ministra Vujičić in Trifković, da si ogledata vsled poudarj nastalo škodo. Danes sta se mudila na Gorenjskem. — Vlada je sklenila, izpla-čati državnim uradnikom predupne na račun povišanih plač, če bo imel finančni minister kaj — denarja.

Ponedeljek, 10. decembra: Pašić je zo-pet enkrat čital radikalcem levite radi večnih razprtij in zagrozil s svojim od-stopom, ki bi pomenil razpad radikalne stranke. — Demisijski g. Uzunovića je bi-la zavrnjena. — Z Vatikanom pričnejo v kratkem pogajanja glede konkordata. — Nemški državni zbor je sprejel po-oblastilni zakon, ki ga je predložila no-va vlada. — V Mehiki zmagujejo ustaši. Vlade čete se umikajo. Predsednik re-publike se pripravlja na boj.

Torek, 11. decembra: Finančni mini-ster je danes predložil narodni skupščini zakon o dvanajstih letih. Vpošteta je tudi vsota za izplačilo predupnih državnim uradnikom. — Zunanji minister dr. Nin-čič je izjavil, da pričnejo v kratkem no-va pogajanja z Italijo glede Reke. — Med Turčijo in Bolgarijo so zopet vzpo-stavljeni redni diplomatski odnošaji.

Dopisi.

Sv. Lovrenc na Pohorju. V nedeljo dne 16. dec. ob 3. uri popoldne priredi mladina tuk. osnovne šole božičnico s petjem, igro in godbo. Čisti dobiček je namenjen za šolarsko kuhinjo ter za potrebščine revnih učencev. Za obilen obisk se priporoča šolsko vodstvo.

Sv. Barbara v Slov. gor. CMD podr-se je ustanovila 2. tm. pri Sv. Barbari v Slov. gor. niže Maribora pri obilni ude-ležbi narodno zavednih. Po običajnem toplem pozdravu navzočih in razložitvi o pomenu in potrebi ustanovitve CM-po-družnice se je volil stalni odbor z vzkli-kom: predsednikom Franjo Kranjc, taj-nikom Jos. Kristl, blagajn. Jožica Pe-telin, ki je dejanski delo začela. Vrlo blagajničarko so takoj obiskali: 15 u-stanovnikov po 15 D, 15 letnikov po 3 D, in 12 podpornikov po 0,50 D, skupaj je bil dar domu na oltar 276 D. Hvala lepa, Vam zavedni domačini! V našo podruž-nico še sprejemamo vse vrle blage narod-njake sosednjih krajev ter jih tem po-tom prosimo za pristo! O tem delova-nju se še poroča svoj čas.

Iz Spitališča se nam poroča: V ponde-ljek 3. tm. zvečer se je radi dolgoletne-ga deževja odtrgal plaz nad hlevom po-setnika Janeza Iskrača ter porušil pri tem hlev in del hiše. Plaz je pokopal pri tem tudi dve kravi in sod vina, ves krompir in žito, vozove ter iz hiše po-stelje in ostalo pohištvo. Ljudje so se ravno spravljali spat, ko se začel plaz pomikati in so se še k sreči rešili. Konje in vole pa so slučajno odgnali podnevi na drugo posestvo, ker jim je primanj-kovalo krme za živino, tako da je torej živina rešena.

Iz Kaple. Za božičnico revne dece na Kapli se je zbralo denarnih prispevkov v znesku 1346,50 D. Darovala je občina Kapla 300 D, nadalje sledeči gg.: Richter Ludvik, nač. kr. šol. sveta 100, carinik

V. Glešič 100, carinik A. Čizmek 100, trgovec Jančič, Maribor 100, Jos. Strab-leg, župan 50, Lovrenčič, župnik, 50; obe učiteljici po 50, zbirka na Katarinino nedeljo 50 (nabrala Jožica Strablegova), Fani Kubik 37,50, lovška družba pri g. Strablegu 35, Ant. Volmajer 25, založn. koled. plan. dr. Maribor 25, M. Ljubša, Maribor, 25, Roza Urlaub 20, Robnik Ne-ža 20, trgov. ljud. Herman 20, Mihael Hartman 15, Jurij Garb 15, Iv. Adam 10, I. Klotjnik, fin. Murska Sobota 10, Pe-ter in Marija Pajtlar po 10, Alojz Kojzek 10, J. Ditingar 10, A. Kure 10, Richter-jeva Miska 10, T. Adam 10, P. Koprivnik 10, Spuling, Karafej, Safranov, finan. kontr. po 5, Kogal Mar. in Ivan po 5, Vrabar M. 5, A. Komar 5, V. Hausen-bach 5, A. Hartman 5, K. Jarc 5, M. Haf-ner 5, J. Volmajer in J. Viltušnik po 2 D. Sprejeli smo še sledeča darila: Od Mar. slov. žen. društva 14 parov noga-vic; Kapske gospodinjne skupno 3 in pol kg ovčje volne, 19 kg fižola, 7 kg koru-ze moke, 2 kg orehov in 15 kom. starih oblačil. Trgov. F. Majer je daroval za-voj blaga, trgov. Brloh zavoj galanteri-je (oba iz Maribora). Prireditel na otroškem odru v prid Božičnice, dne 2. dec. tl. je vzlic neugodnemu vremenu še do-bro uspela. Vsem cenj. gg. darovalcem, uredništvu »Tabora«, cenj. gg. J. M., ka-tera nam je darove iz Maribora donesla na Brezno in g. S., ki jih je končno spravi-l v najhujšem snežnem zametu v na-hrbtiku na planino, — vsem prav pri-srečna zahvala! — Šolsko vodstvo v ime-nu krajevnega odbora.

Sv. Pavel pri Preboldu. Pri nas je društveno življenje precej mrtvo, dasi-ravno imamo celo kopico društev. Le pevski in knjižnični odsek Sokola res pridno delujeta. Mrtvilo je krivo največ pomajkanje primerne lokalne. Treba bo pač počasi misliti na zidanje. Na Šte-fanovo priredi knjižnica družabni večer v prostorih gostilne Karla Vedenika. Za-četek ob 6. uri zvečer. Za dobro razpolo-ženje bosta skrbela pevski odsek in so-kolski žrnel. Dobiček je namenjen spo-lnitvi knjižnice.

Rogatec. Čitalnica v Rogatcu je pri-redila letos lep Miklavžev večer v go-stilniški dvorani g. Brezinška. Obdaro-vanih je bilo okoli 80 revnih šolarjev z najpotrebnejšimi darili. Zahvala, zaslu-ga in aranžma večera gre društv. tajni-ku Z. Korošcu, zelo agilnemu narodne-mu delavcu in pa odboru Narodne čital-nice. V imenu šolarjev in otrok.

Grize pri Celju. V sredo zvečer je pri-redilo Dramatično društvo s pomočjo dobrosrčnih ljudi Miklavžev večer, ki je izvrstno uspel. Sv. Miklavž je bogato obdaril naše malčke, pa tudi odrasle. Po razdelitvi daril so mu zasvirali društve-ni tamburaši, ki zelo dobro napreduje-jo. Upamo, da nas še večkrat razveseli-jo in pa tudi društvo samo s kako uprizo-ritvijo v zimski sezoni.

Mozirje. Gerent in eks-župan sta se zatekla v mariborske klerikalne liste, kjer branita prejšnje občinsko gospodar-stvo. Slava radikalno-klerikalnim kori-fejam! Ljudstvo dobro vidi in si zna iz-računati, zato račun v klerikalnih li-stih ne bodo držali. Seveda si mozirski dopisnik mariborskih gnojnic ne morejo kaj, da ne bi oblatili naših vrlih mož. Posebno jim je na potu trgovec g. Jos. Kostajnske. Smrdi jim, da gospodarsko napreduje, smrdi jim njegove lepe izlo-žbe. Kar pa se tiče tega, da je dobil trg Mozirje enkrat potrebno dobro električ-no razsvetljavo, se je zahvaliti marljive-mu odboru elektr. strojne družbe, seve-da pa v prvi vrsti g. dopisniku »Straže«, kateri je s svojo neudeležbo pri odboro-vih sejah pripomogel, da so se mogle se-je brez osebnih napadov, mirno, nemote-no in složno vršiti, ter da so izostali pri sejah vsi prepiri. Hvala Vam lepa, gospod dopisnik »Straže« ter na tem me-stu izražamo toplo željo, da ostanete tu-di znanprej doma za pečjo s svojim izzi-vanjem, ker znano Vam bo že gotovo, da je splošno mnenje in »sodba« Vas, da že davno ne spadate več v dostojno člo-veško družbo. S tapetiranjem skrivnost-nih ležišč bi pa bilo tako dolgo počakati, da dopisnik »Straže« po njegovi osebni 14-dnevni preizkušnji izdela načrte, po katerih bo novemu sedlarju dana mož-nost, delo pravilno v roke vzeti. Splošno je pa mnenje, da v »Straži« napadeni še dayno ni zabredel tako daleč v kazenske

paragrafe, kakor pa gospod dopisnik »Straže« v breme. Amen!

Za obmejne šole.

Za božičnico pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je poslal g. Fr. Majer, trgovec v Mariboru, zavoj blaga.

Celiske vesti.

Smrtna kosa. V celjski javni bolnici je umrla v soboto, dne 8. tm. gospa Olgi-ca Gselman, roj. Schwaß, nadučiteljova soproga v starosti 25 let. Pogreb se je vršil v ponedeljek dne 10. tm. iz Celja na pokopališče v Žaleu. Naj v miru počiva!

Radi poplave v Savinjski dolini in v Celju sta se mudila v ponedeljek, dne 10. tm. v Celju ministra Vujičić in Trifko-vič. V spremstvu načelnika g. Sveteka sta prišla kmalu popoldne z avtomobilom čez Dob in Trojane ter sta si že grede o-gledala škodo v Savinjski dolini. V Ce-lju sta bila sprejeta od vladnega svetni-ka dr. Žužeka, predsednika okrožnega sodišča dr. Kotnika, župana dr. Hrašov-ca in policijskega svetnika dr. Seneko-viča. Dala sta si temeljito poročati o o-gromni škodi, katero je utrpela cela Sa-vinjska dolina in Celje z okolico. S po-poldanskim brzovlakom sta odpotovala v Sisak.

Seja celiskega mestnega šolskega sveta se je vršila v ponedeljek, dne 10. t. m. ob polnočtvilni udeležbi članov. Po čitanju zapisnika, raznih odlokov in od-redb se je ugotovilo, da je v šolskih za-devah smatrati kot uradnega zdravniška mestnega fizika. Višja šolska oblast za-hteva za dekliško meščansko šolo šolski-vrt. Zahtevi se predvsem iz gmočnih ozi-rov ne more ugoditi. Zahteva se učna moč za srbohrvaščino na deški osnovni in deški meščanski šoli. Ako se tej za-htevi ne more ugoditi, naj Višji šolski svet že sedaj ukrene potrebno, da bodo absolventje celjske meščanske šole tudi brez reda iz srbohrvaščine sprejeti na učiteljske in na strokovne šole. Ugodi-se nekaterim prošnjam, da se odpiše vsota za stvarne potrebščine onim učenkam dekliške meščanske šole, ki stanujejo izven celjskega okoliša.

Prihodnja seja celjskega občinskega sveta se vrši v petek, dne 14. tm. ob 18. uri z običajnim dnevnim redom. Ra-zpravljalo se bo tudi o zatvoritvi oziroma prodaji mestne plinarne.

Zveza za tujski promet je imela v pona-deljek, dne 10. tm. zvečer v celjskem Na-domu važno zborovanje. Celje tvori že sedaj radi ugodne lege in naravne kraso-te središče tujskega in letovskega živa-ljenja v severni Sloveniji. Na sestanku so prišli zastopniki celjskega mesta, zdravilišča Rogaske Slatine, Rimskih top-lic in Laškega, zastopniki Opleševalnega društva in podružnic Slov. planinskega društva. Iz zanimive debate navajamo, da je namen Zveze letos po našem jugu pa tudi v inozemstvu pričeti obširno pro-pagando za naša zdravilišča in kopali-šča. Zveza bo skrbela za propagandne letke, informacijsko pisarno v Celju, za izletniške vlake ter bo tudi intervenira-la pri pristojnih oblastih, da se uvede telefonska zveza Celje-Solčava in avto-mobilski promet istotam. Obravnavalo se je vprašanje otvoritve gospodinjstkih tečajev v Mozirju za savinjsko in v Slovenjgradcu za mislinjsko dolino, v kateri bi se sinovi in hčere gostilničar-jev učili občevarja in postrežbe s tuječ. Pisarni za tujski promet v Ljubljani in v Celju boste regulirali tok izletnikov z ozirom na velik obisk Gorenjske v Lo-garjevo dolino in na Pohorje. Maribor-ska podružnica SPD postavi na Pohor-ju pri ribniškem jezeru novo kočjo, ki bo služila v prvi vrsti zimskemu športu. Sestanku je predsedoval šef oddelka za obrt in trgovino dr. Marn.

Mariborsko delavsko društvo »Svoboda« priredi v soboto, dne 15. tm. v celj-skem Nar. domu pevski koncert, za ka-terega vlada med celjskim občinstvom precejšnje zanimanje.

Ohlskajto mestni muzej

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Sokolstvo.

Sokol, kdo si — in kaj hočeš?
(Konec).

Bratje in sestre! Ne zahteva se od nas popolne odpovedi alkoholu; to je v današnji generaciji preveč zahtevano in le redki bi pokazali v tem slučaju izvanredno energijo, ali v imenu vzvišene Sokolske ideje, v imenu stremljenja za občanek in dobrobit Človeštva se mora zahtevati, da ga uživamo redko in zmerno! Čuvaj se, Sokol, da se nikoli ne upijaniš!

Težavna se bo mogoče zdelala ta pot, ali vedimo: zmernost in vzdržnost nam prinesejo zdravje, moči, lepote in sreče, imeli bomo gnetno in moralno korist! Imejmo pred očmi, da daje naše telesno in duševno zdravje najlepšo in najboljšo dedščino našim otrokom! Vedimo, da odsteje vsaka prekrokana pot najmanj eno leto našemu življenju! Sokoli pustimo alkohol, da bomo zdravi, silni in lepi!

29. Kaj uči Sokol o kvarianju in drugih denarnih igrarh?

Sokol poučuje svoje članstvo o škodljivih posledicah igranja; ker igra kviri človeški značaj in ubija lepe lastnosti srca, zahteva Sokolstvo od človeštva odpoved ali vsaj redko in nedolžno igranje, naraščajo pa ga sploh prepoveduje.

Kakšno je stališče Sokolstva napram športu? Sokolstvo zavzema napram športu prijazno stališče, a ga ne priznava kot nadomestilo, ker šport ne pospešuje vsestranske vzgoje telesa in srčne kulture. Sicer so pa lahko člani športnih zvez in klubov tudi člani (ice) Sokolstva. Saj tukaj dobe ravno one prave vzgoje, ki je v športnem društvu primanjkuje.

Kakšen šport goji med drugimi Sokolstvo samo po svojem telovadnem sestavu? Sokolstvo goji: kopanje, plavanje, veslanje, drsanje, smučanje, lahko atletiko in lahko turistiko, gozdne igre, izlete, pešpotovanja in podobno.

30. Kje je izhodišče sokolske izobrazbe, kulture in napredka?

Izhodišče sokolske izobrazbe, kulture in napredka je — v sokolski telovadnici. Zato pa, bratje in sestre, ne bodimo samo podporni člani, temveč redni, izvršujoči člani, ki hočejo vsestranskega napredka, ki hočejo postati res Sokoli, ki se hočejo povzpeti v Tyrševi ideji in kopati v njeni zarji, ki hočejo moči, silnih peroti, da poletijo pod sonce — prva naša pot vodi v sokolsko telovadnico! Tam si pridobivamo opore, da bo naš polet visok, raven in siguran!

Kaj torej hoče doseči Sokolstvo? Sokolstvo hoče vzgojiti iz svojega članstva človeka, člana človeške družbe, ki bo zdrav in krepak na duhu in telesu, ki bo koristil sebi, svoji družini, narodu, domovini — in človečanstvu. Iz poedinca naj postane zdrava celota!

Teh smernic se drži ideja telesne vzgoje, ki nam jo je ustvarilo Sokolstvo. Ta ideja nam je pokazala polet v sinje višave, kjer plava čili Sokol. To pot vodi Sokolstvo. Odzvalo se je klicu Ot. Zupančiča: »Čas orjaški reže nove, sočne brazde — in kadi se njiva razorana.« Svesto si svoje velike naloge in svojega visokega cilja, se je podalo Sokolstvo odločno čez razvaline starega življenja ter si začelo na podlagi trdnih, lepih načel in modernih nazorov o vzgoji človeškega telesa, (ki se v njih jasno zrcali antična kultura), zidati z močnimi gradivom nove stavbe, svetle in trajne, iz katerih izhaja pomlajen, svež in čil človek. Njegova moč je krepko razmahnila krila med nami, odkar je naš nagod ujel s tankosluhim ušesom zvok časa, ki je prihajal bliže in bliže od bratkega češkega naroda. Tam imamo dovolj jasnih dokazov in živih vzgledov; njihovi močni in energični telesni in duševni delavci so izšli iz sokolskih telovadnic — iz sokolske šole. Takih potrebujemo tudi mi. Zato pa budimo in vzbujamo tudi mi — ne samo v mladih vrstah temveč širom vseh poklicev in slojev ter vzbujajmo zanimanje za vzgojo telesne lastnine. To bodi prvi cilj novi vzgoji! Le na ta način bo mogoče, da se izpolnijo naše in upi naše mlade Jugoslavije.

Po tej poti je možno, da vzgojimo velike in silne ljudi, krepke na duši in na telesu, samozveste, neustrašene in svobodne državljane, ki bodo z bistrimi glavami in plemenitimi sredi delovali za kulturno povzdigo našega naroda in ustvarili nov rod — boljše bodočnosti.

To bodi naše delo in naš vzgojni ideal! To hočemo. Zato delamo, zato telovadimo, zato živimo!

Sklep.

Tako smo si — še vedno površno — ogledali sokolsko misel, da smo jo spoznali. Jasno nam je sedaj, kaj in kakšna je sokolska misel, kakšna je sokolska naloga, smer in cilj.

Videli in spoznali smo vse Veliko in Plemenito, ki živi v Tyrševi ideji. Sli smo enkrat vase in pogledali, kdo pravzaprav smo. Vprašali smo se, kdo in kaj hočemo in moramo biti! Ko smo to storili, smo se šele prav zavedli, da smo Sokolci (ce). Svetloba je šinila v naša srca in jasno vidimo luč, za katero nam je hodi. Ponosni in hvaležni smo lahko, da nam je usoda bila mila in nas nagradila, da smo spoznali in razumeli prevzvišeno sokolsko misel in smo postali Sokoli.

Kadar pa stopate ven med narod, vi nositelji sokolske ideje, vi apostoli sokolskega poslanstva, imejte vedno jasno in začetno pot, ki ste jo spoznali v sokolskem evangeliju!

Pojdite ven med narod, vi sejaleci sokolske besede, in vrzite seme naše ideje na sočnate brazde našega naroda! Naj raste ta beseda, naj vzklije v mogočno drevo, — naj se zbirajo tam ptici Sokolci, ki bodo rasti ob naši hrani in ob našem solneu v mogočne Sokole, ki bodo razprostrli svoje silne peruti in poleteli širom naše zemlje kakor zlati žarki velikega sonca. Zdravo!

o Uradne ure mariborskega Sokola.
Da se omogoči članstvu poravnava še zaostale članarine in ureditev drugih zadev, ter pospeši razprodaja raznih knjig, ki jih ima društvo v zalogi, posebno mladinskih sedaj o Božiču, se vrše od danes naprej pa do konca poslovnega leta (občnega zbora) uradne ure razven ob nedeljah od 10—11.30 tudi še ob četrtek od 18.—19. ure kar naj članstvo upošteva in izvrši svoje dolžnosti.

o Vaditelstva seja se vrši v četrtek ob 20. uri v društveni sobi.

o Iršci je »Zbor III«, koledarček za l. 1924, namenjen sokolskemu naraščanju in narodni mladini. Izdala ga je v lični obliki, kakor vsakoletno, Mariborska sokolska župa. Cena mu je le 2 D. Dobi-va se tudi v pisarni Sok. društva v Nar. domu.

o Dramatični odsek Sokola v Studen- cih vabi tem potom vse one, ki bi imeli veselje za sodelovanje pri predstavah, da se čimprej zgledajo ali osebno v Sok. domu, ali pa pismenim potom na naslov društva. Dobrodošel vsak, posebno pa oni (gpdne in gospodje), ki bi event. prevzeli tudi večje vloge.

Kultura in umetnost

x Izza kulis mariborske drame. Navzlic velikim finančnim težkostem, ki ovirajo razmah našega gledališča tako s tehnične strani (scenerija itd.) kakor z igralske strani (angažma novih igralcev itd.), bo letošnja sezona vendarle značila nov korak naprej. Tako bo na pr. vprizoritev »Hamleta« in »Kralja Edipa« težka preizkušnja, ki pa bo — o tem smo uverjeni — pokazala, da se da tudi z našimi sredstvi doseči zadovoljiv umetniški rezultat. Kakor izvemo, se že delajo prve priprave za »Hamleta«. Vendar pa pride pred »Hamletom« na vrsto še nekaj drugih del. G. Bratina in ga. Bukšekova bosta dala dramo, ki je ni moči primerjati nobeni izmed dram, ki so bile doslej na našem odru. Napovedali smo, da bo v bližnjih dneh premiera Hasencleverjeve ekspressionistične drame: »Onstran življenja«. Nič ne pretiravamo, če trdimo, da bo drama gledališki dogodek. Ta pa je le tako mogoč, ker stoji za njim dvojje močnih umetniških individualnosti. Je tedaj produkt osebnih stremljenj in osebne inicijative. Imeli bomo še priliko, opozoriti zanimance na globoko zasnovano Hasencleverjevo delo; za danes omenja-

mo le to, da stavi igralcu upravičeno gigan- ske naloge, saj mora podati bitje, na katerem je telesnost skoraj zabrisana in neslišna vsled neskončnih vibracij duše. Vprizoritev Hasencleverjeve drame zahteva popolno preuredbo odra; dasi bodo sredstva dokaj preprosta, bo vendar sleherni detajl točno prevdaren in preračunan po svojem optičnem in psihološkem učinku na občinstvo. Ekspressionizem je prinesel na oder snovno in tehnično revolucijo. Neizprosno je obracunjal s starim odreskim inventarjem in posegel k enostavnostim pripomočkom, a te je prikrojil tako, da vržejo gledal- čev duh z običajnega »gledališkega tira« v brezbrežne sfere intuicije; bolj ko je v gledalcu razvita sposobnost, pro- nikniti skozi materialni svet k čistim duhovnim stvarim, večji je njegov užitek. Takšna umetnost je združena z ogro- mnim rizikom zastran popularnosti, vendar pa je nje bistvo v skladu s psiho- logijo naše dobe. Močni talenti lahko tudi tu zgrabijo občinstvo tako kot u- metniki starih struj. Tak talent je Ha- senclever. Mariborsko gledališče se je prvo v Jugoslaviji lotilo njegove drame. Kakorkoli že kdo misli o tem poskusu, priznati mora eno: stremljenja so tu, u- metnost se ne sme zabarikadirati z dog- mami, vse je eksperiment! Tako je tudi vprizoritev drame »Onstran življenja« smatrati za eksperiment, ki pa bo pri- pravljeno tako, da bo v vsakem oziru nov, zanimiv in senzacionalen. — Na- dalje pripravljata drama Milčinskega »Mogočni prstani«, uspelo narodno prav- ljico z obilno humoriistično in satirično primesjo. Delo je popolnoma novo in je pravkar izšlo v »Splošni knjižnici«. Na- menjeno takorekoč vsemu narodu: mla- dini, ljudstvu, inteligenci. Uspeh zavisi od režije. Priprave, ki so v toku, pričajo, da bo režiser g. Bratina izbral vsa razpoložljiva sredstva, da doseže kar največji uspeh. Glasbene točke je zložil g. Parma. (I—us).

x Pred kolektivno razstavo akad. si- karja Ante Trstenjaka v Mariboru, ka- zinska dvorana, od dne 16. dec. do 1. jan. 1924. G. Ante Trstenjak priredi v Mariboru kolektivno razstavo svojih del. Mladi umetnik, rojak iz Ljutomer, je absolviraj mojstrsko šolo na praški aka- demiji upodabljaajoče umetnosti in je prejel od profesorkega zbora častno ma- grado prve cene. Hkrati je razstavil v Pragi (Rudolfinu) svoja dela ter si pridobil obilo uspeha. Skoraj vsi praški listi so prinesli o tej jugoslovanski raz- stavi laskave ocene. Naj navedemo ob- priliki mariborske razstave iz teh ocen najznačilnejše sodbje: »Narodni Po- litika« (dr. Harias) je pisala, da je Trstenjak velik talent s temeljitim zna- njem in vztrajnostjo. V »Češko-slo- vanski Ligi« je pisal dr. Pro- chazka: Trstenjak je imejitelj častne u- metniške nagrade; ima izborne lesoreze (Karlovi most) in se je vživel v praške motive. Njegov avtorportret ima veliko umetniško ceno. »Prager Presse«: Med najboljšimi razstavljalci se nahaja Ante Trstenjak; njegova dela pričajo o velikem talentu. Njegovi lesorezi spada- jo med najboljše. — Ker umetnik prvič razstavlja na svojih domačih tleh, je naša dolžnost, da posvečamo razstavi več pozornosti. Njegov uspeh bodi naš kul- turni uspeh.

x Knjiga Koprivnik, »Pohorje«, ki jo je izdalo in založilo Sokolstvo društvo v Mariboru, stane po povzetju 22 D (vsled visokih poštinskih pristojbin). Prvot- no označena cena tedaj ne velja. Pripo- ročamo pa vsakomur, da raje pošlje de- nar naprej (17 D), nakar dobi knjigo brez nadaljnjih stroškov po pošti. Pri za- ložništvu stane knjiga le 15 Din.

x SVI, koji se zanimaju za kemičko- tehničku struku te upoče svi, koji u toj grani posluju, neka si pribave ručnu knjigu »Općeniti kemičko - tehnički Zbornik« od Dr. Karla Svoboda. Ista o- mogućuje potpunu orijentaciju u prav- ljenju kozmetičkih preparata, boja, fir- misa, laka, krema za cipele, te inih po- trebštinah za obrtne i kućne svrhe. Knjiga se dobavlja vezana za 35 D, bro- širana za 25 D preko naše uprave.

Podpirajte Jug. Matico!

Porotno sodišče.

Maribor, 12. decembra.

Mlad pohotnež.

V tajni razpravi se je danes zagovar- jal 18-letni mesarski učence Bonifacij Bohl, iz Ploderšnice, ker je dne 12. sep- tembra delal silo neki Mariji Strnadovi Z ozirom na to, da je Bohl v razmerju z dekletom zelo slab in ni verjetno, da je rabil silo, so porotniki stavljeno vpra- šanje zanikali, ter je bil obdolženec o- proščen.

Po 12. letih odkrit zločin.

Dne 16. avgusta 1911 krog 9. ure zve- čer je nastal pri posestniku in takratne- mu županu Ivanu Ravšlu v Obrežu po- žar, ki mu je uničil vse gospodarsko po- slopje z vsami pridelki. Škoda se je ta- krat cenila na 12.000 kron, kar je bilo za tedanje razmere precej visoka vsota. — Sum je takrat padel na slaboumnega Alojzija Kolariča. Ker se ga je smatra- lo za neodgovornega in ker so njegovi sorodniki dokazali, da je bil za časa požara v postelji, se je postopanje zoper njega ustavilo in od takrat pa do sedaj ni bilo o tej zadevi ničesar več slišati.

Dne 16. junija tl. pa je ogradila Ana Dogša pri orožnikih svojo sestro Rožo Tropovo kot požigalko. Med sestrama je namreč nastal spor radi prevzitka, ki je nastal med sestrama. Dogša je očitala Tropovi, da je ona zažgala leta 1911 Ravšlu poslopje. Sestri sta se začeli na- to sovražiti in iz maščevanja je Dogševa svojo sestro ogradila orožnikom. Kot pri- ča zaslišana je izpovedala, da ji je se- stra enega dne zvečer priznala, da je za- žgala pri Ravšlu. Ravšel je bil takrat župan in je o njej slabo poročal sodi- šču, ko je tekla med njo in njenim možem pravda radi ločitve zakona. Ona je pravdo res izgubila in zato se je hotela nad njim maščevati. Domov grede je vrgla v skedenj gorečo gobo, ki je po- vzročila požar.

Obdolženka tači, da bi bila to storila iz trdi, da jo je sestra osumila samo iz ma- ščevanja. V svrhu zaslišanja novih, od obdolženke predlaganih priča je bila raz- prava pri zadnjem porotnem zasedanju meseca septembra preložena. Pri današ- nji razpravi so zaslišane priče izpovedale obtožilno za obtoženko. Na podlagi krivdoreka porotnikov je bila Roža Tro- pova obsojena na 8 let težke ječe.

JDS.

Strankino prireditve:

15. dec.: Ob 8. uri zvečer občni zbor kraj. organ. JDS v Gornjem gradu;

istočasno občni zbor kraj. org. JDS v Ormožu;

16. dec.: ob 9. uri dopoldne okrajni so- stanek JDS v Ormožu;

ob 11. uri dop. sestanek JDS v Šmart- nem ob Dreti;

ob 14. uri (2. pop.) okrajni shod JDS v Šočanju, poročata dr. Žerjav in dr. Lipold;

ob 17. uri občni zbor kraj. org. JDS v Mozirju;

ob 19. uri občni zbor kraj. org. JDS v Zalcu.

Ustanovni občni zbor Gospodarskega in političnega društva za kolodvorski (II. in III. mestni) okraj v Mariboru se vrši v soboto 15. tm. ob 8. uri zvečer v Narodnem domu.

V Laškem se vrši 16. tm. ustanovitev krajevne organizacije za občino Sv. Krištof.

V ljubljanski oblasti je 16. tm. javni shod JDS v Dragatušu, sestanek JDS v Trzinu; dne 19. tm. je ustanovni občni zbor kraj. org. JDS v Planini pri Rake- ku.

Kongres demokratske omladine se je vršil minole dni v Zagrebu. Sklenila se je ustanovitev centralne organizacije jugoslovenskega demokratskega študent- stva (COJDS), za katero organizacijo so bila sprejeta tudi posebna pravila ter izbrana uprava in nadzorstvo.

Mariborske vesti.

Maribor, 12. decembra 1923.

m Razstava v Mariboru. Kakor se nam poroča iz gospodarskih krogov, se bo leta 1924 vršila v Mariboru razstava v velikem obsegu. Priprave za razstavo, ki bo v narodnem, gospodarskem in kulturnem oziru izredno pomembna, so v polnem teku. V odboru bodo odlične gospodarske in intelektualne osebnosti iz cele države. V prihodnjih dneh bo objavljen podrobni načrt te velikopotezne razstave.

m V soboto, dne 15. decembra ob 20. uri sestanek akcijske čete v Narodnem domu. Vdeležba obvezna. Čelnik.

m 1000-dinarski falzifikati so se pojavili tudi v Mariboru in je včeraj policija enega zaplenila. Našlo se je tudi že več 100-dinarskih falzifikatov. Opozorjamo občinstvo, naj bo pri sprejemanju večjih bankovcev previdno, da ne nasede kakemu sleparju. Tisoč-dinarski falzifikati so precej slabo izdelani in jih je lažje spoznati, dočim so 100-dinarski falzifikati tako dobri, da jih je poznati samo po številkah in pa po papirju, kar pa zamore seveda le strokovnjak.

m Pevski odsek društva »Jadrana« naznanja svojemu članstvu, da se vršijo pevske vaje in to vsak torek in petek za moški in ob sredah za ženski zbor, točno ob pol 20. uri zvečer v društveni dvorani Grajski trg 1, I. nadstropje. Obenem se vabijo vsi prijatelji in prijateljice, kateri se želijo na novo prigrasiti k pevskemu odseku.

m Najemnine za hladilne celice v mestni hišnici. Mestni občinski svet mariborski je v svoji seji dne 27. nov. tl. sklenil: a) Sklep z dne 19. okt. 1923 se spremeni v toliko, da velja povišanje najemnine za hladilne celice v znesku 200 D mesečno od 1. jan. 1924 dalje; b) podnajem je prepovedan; c) sonajem je dopusten v sporazumu z ravnateljstvom klavnice; d) najemnina se plača vsako polletje naprej.

m Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljka vse dni v tednu odprto od 10. do 19. ure zvečer. Parna kopelj je ob sredah in petkih ves dan za dame, ostale dni pa za gospode. Obiskovalcem kopališča stoji vedno na razpolago prvovrstni operater.

m Pisalni stroji na obroke! Tvrdba Ant. Rud. Legat, specialna trgovina s pisalnimi stroji, Maribor, Slovenska ul. 7, proda ob božiču pisalne stroje za potovanje različnih sistemov (Erika, Underwood, Vasant itd.) po ugodnih plačilnih pogojih. Glej tudi inseratni del.

m Klub-bar. V sredo, dne 12. tm. operiraj večer. Več glej inserat!

m Kavarna mestni park. Samo par dni svira gost-konzervatorist na glasovirju, kateri je slučajno v Mariboru.

m Občni zbor Udruženja vojnih invalidov, podružnice v Mariboru, ki se je vršil v nedeljo dne 9. tm. ob mnogoštevilni udeležbi članstva in delegatov z dežele, je napravil konec neznanemu stanju v podružnici in obračunal z laži-prijatelji, ki jim ni bil glavni namen povzdigi organizacije in koristi članstva, temveč so igrali pri njih osebnosti in politika glavno besedo. Občni zbor je z ogorčenjem obsodil takšno delovanje. Dosedanjemu gerentu Justinu zborovalci sploh niso pustili govoriti. Kadarkoli je začel, je moral vsled neprestanih medkljubov in življenja nehati. Najzanimivejša je bila točka volitev novega odbora. Kandidatne liste so bile predložene štiri, izmed katerih pa se je na predlog zastopnika izvršnega odbora sestavila ena. Predsednikom je bil izvoljen z velikim odobravanjem in skoraj soglasno (razen glasu bivšega gerenta Justina in par njegovih priganjancev) tov. A. Krepek, ki je v svojem sklepnem govoru dal zagotovilo, da bo skrbno čuval interese organizacije in koristi članstva, da vnaprej ne bo več prostora v invalidski organizaciji ne za to ne za ono politiko. Občni zbor je trajal neprestano od 9. do polne do 3. ure popoldne. Zborovalci so vztrajali do zadnjega. Bivši gerent Justin, sigurno zmaga, jo je pa — poparjen nad porazom in blamažo — tiho pobrisal.

m Restavracija »Narodni dom« ima na razpolago okusno renoviran saloni, lepe zračne sobe za klube in obnovljeno kegljišče. Izredno pristna domača vina.

Abonent se sprejema po 20 Dinarjev dnevno.

m Državna loterija. Srečke za novo kolo se dobivajo zopet pri blagajni glavne pošte. Cena celi srečki je 80 D, polovici 40 in četrtinki 20 D; tem primerno so tudi dobitki zvišani. Srečke se razpši tudi izven Maribora.

m Izdelovalnica obutve Dragotin Roglič v Mariboru, Koroška c. 19, nam naznanja, da je zopet v položaju zadovoljiti p. n. odjemalce v vsakem oziru in sprejemati naročila na drobno in veliko, kar v zadnjih mesecih vsled velikih dobav ni bilo vedno mogoče. Tvrdba izdeluje priznane najboljše čevlje znamke »KARO« in opozarjamo na inserat v našem listu.

m Obveščamo cenjene gospodinje, ki so v trgovini Vrhunc preje Slemenšek, v Maistrovi ulici, zahtevale izrecno kruh iz naše pekarnice, da tej tvrdki ne dobavljamo več kruha, zato bomo vsem prizadetim strankam dostavljali pečivo na dom, ako nam javijo svoje naslove v pekarni. Parna pekarna Strausgittl ded. in drug, Maribor, Glavni trg.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Torek, 11. dec. »Ženitev«, Ab. A.
Sreda 12. dec. »Umetniška kri«, Ab. E.
Četrtek, 13. dec. »Magdalena«, Ab. C.
Petek, 14. dec. »George Dandin, ali Prevarjeni soprog«, Ab. B.

—□—

»Umetniška kri«. V sredo 12. dec. se ponovno vprizori priljubljena Eyslerjeva opereta »Umetniška kri«. Predstava se vrši za ab. E. Ker je pa pri vsakem abonm. še več lepih vrst parternih sedev in lož na razpolago tudi za izv. abonentske posetnike, opozarjamo naslednje naj ne zamude ogledati si nadvse popularno opereto »Umetniška kri«.

»Magdalena«. V četrtek 13. dec. Thoma ljudska igra v treh dejanjih »Magdalena«, ki je dosegla pri premijeri in repriji jako lep uspeh. Vse dejanje se suče okoli Magdalene, izprijene kmetiške deklice. Thoma nam tu plastično in nazorno riše mišljenje in nazore kmetškega ljudstva o morali. Drama razpolaga s plastično zaokroženimi scenami in močnimi dramatičnimi momenti. Naslovno vlogo igra gđ. Kraljeva.

Izpred sodišča.

Maribor, 7. decembra.

Podnajemnika okradel.

Trgovski zastopnik Anton Haberman je stanoval dalje časa pri Julijani Paulšek v Slovenski ulici št. 8. Njen nezakonski sin Vladimir Paulšek si je brez dovoljenja izposodil Habermanove hlače in klobuk ter se odpeljal v Gradec. Pozneje je vlomil v Habermanov zaklenjen kovčeg ter vzel iz njega suknjo in jo prodal, denar pa zapravil. Ko ga je Haberman radi tega prijel, mu je Paulšek dal še dve zausnici. Radi tega je Haberman vložil tožbo in Paulšek se moral danes zagovarjati pred okrajnim sodnikom radi tatvine. Zagovarjal se je, da mu je Haberman dolgoval 2.500 kron, kar pa je ta pod prisego zanimal, in izjavil, da je na sličen način izginila tudi odvetniškemu uradniku Bariču, ki je svojčas stanoval pri Paulšekovi, cela obleka, Vladimir Paulšek je bil obsojen radi tatvine na 1 teden zapor.

Nadutj Gradčan.

Dne 5. novembra je podpreglednik finančne kontrole Hinko Bucik pregledaval v smislu svojih predpisov osebe, ki so vstopile v dunajski vlak. Ko je pregledoval žepu nekemu fantu, je razšal 43-letni slikar Ferdinand Schichtner iz Gradca Bucika in sploh carinske uradnike z besedami: »Wie die Leute hier einen untersuchen, es ist in diesem Zigeunerstaat ein Wunder, das sie ihnen die Hosen nicht ansziehen.« Bucik in carinski uradnik Mirko Kogej sta povzročila nato aretacijo Schichtnerja. Na policijskem komisarijatu je aretirani trdil, da mu je carinski uradnik Mirko Kogej ob priliki, ko mu je pregledoval žepu telovnika, dal zausnico. Schichtner je bil obsojen radi pregreška po § 104 srb. k. z. na 1 mesec zapor, v katero

kazen se všteje preiskovalni zapor od 5. nov. do 7. decembra.

Nasilen hlapec.

21-letni delavec Anton Marhold v Vertičah, okraj Maribor, se je dne 15. oktobra sprl s svojim gospodarjem Ivanom Elznikom radi izplačila mezde. Ker je bil nekoliko pijan, je začel razgrajati in zmerjati svojega gospodarja. Gospodar ga je odpodil, razgrajaj pa je prišel z nova nazaj in zopet razsajal. Da bi ga pregnal, je šel Elznik s Francem Ganzerjem oborožen s palico ven. Ko sta prišla do njega, je Marhold sunil z nožem najprej Ganzerja v hrbet, nato pa Elznika v trebuh, s tako silo, da je nož prodril v trebušno duplino in ranil želčni mehur in jetra. Marhold prizna svoje dejanje, zagovarja pa se, da je bil on napaden, ter da se je samo branil. Obsojen je bil radi hudodelstva težke telesne poškodbe na 10 mesecev težke ječe.

Iz ječe v ječo.

Posesnik Franc Mlakar v Strmen, okraj Ptuj, ki je že 13-krat predkaznovan, je imel odslužiti kazen 1 leto težke ječe. Dne 24. septembra pa je pobegnil od zunanega dela na posestvu Scherbaum v Novivasi. Popihal je v ptujski okraj, kjer je dne 28. septembra vdrl v stanovanje Blaža Duha v Lubstavi. Posrečilo se mu je odnesti suknjo, hlače, telovnik, klobuk, srebrno uro, usnjato denarnico in 1700 D gotovine. Dne 15. oktobra pa je vlomil v stanovanje Andr. Vidoviča v Trdoboje, kjer je pobral par novih moških čevljev, 150 D gotovine, srajci namizni prt, žepno niklasto uro z verižico, pečenega purana in potico. Mlakar, ki odkritosrčno svoje dejanje prizna, je bil obsojen radi hudodelstva tatvine na 1 leto težke ječe.

Kravo ukradla.

V noči na 17. septembra je bila Franc Wiesthalerju ukradena iz bleva v Zr. Sv. Kungoti, okraj Maribor, krava v vrednosti 35.000 K. To kravo je 25-letna gospodinja Karolina Gerhold v Rajtšbergu proda dne 18. septembra na sejmu v Ptuj po posestniku Simonu Prah iz Rance za 16.310 K. Ko pa je Prah slišal govoriti, da je bila Wiesthalerju ukradena krava, je opozoril slednjega, da si ogleda pri njem kupljeno kravo. — Wiesthaler, ki si je kravo ogledal, je ugotovil, da je njegova. Gerhold kljub tem ugotovitvam taji tatvino. Zagovarja se, da je kupila kravo v noči na 17. septembra od nekega Franca Čepaja za 12.000 K ter mu izplačala takoj 10.000 K. 2000 pa mu še dolguje. Pravi, da pozna tega Čepaja iz časa, ko je bila natakarka pri Šreiju v Mariboru, kamor je ta zahajal, da pa ne ve, kje stanuje. Preiskava je dognala, da Gerhold ni imela denarja, da bi mogla kravo kupiti, marveč je kravo v družbi še neznanil storilcev ukradla. Poizvedbe po Francu Čepaju so ostale negativne. Gerhold je bila pred okrožnim sodiščem obsojena radi hudodelstva tatvine na 8 mesecev težke ječe.

□□□□□□□□□□ □ □ □□□□□□□□

Mornarica veže najoddaljenejšo državo! Gradimo našo mornarico! Jačajmo »Jadransko Stražo«!

□□□□□□□□□□ □ □ □□□□□□□□

Socijalna politika.

Državna borza dela. Pri vseh Državnih borzah dela v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 25. do 30. novembra 1923 dela 179 moških in 66 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 79 moških in 32 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 75. Promet od 1. jan. do 30. novembra 1923. izkazuje 42.061 strank in sicer 18.980 delodajalcev in 23.081 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 12.359. Dela iščejo: Pri Državni borzi dela v Ljubljani: 1 kamnosek, 1 steklar, 4 kovači, 17 stavb. ključavničarjev, 4 kleparji, 2 železostrugarja, 1 zlatar, 8 stroj. ključavničarjev, 1 kotlar, 3 avtomehaniki, 2 elektromonterja, 2 mizarja, 1 sedlar, 5 kolarjev,

2 sedlarja, 2 tapetnika, 3 krojači, 5 čevljarjev, 1 mlinar, 7 pekov, 5 mesarjev, 14 zidarjev, 8 tesarjev, 2 vodovodna instalaterja, 12 slikarjev, pleskarjev, 1 tiskarski strojnik, 10 strojnikov in kurjačev, 5 trgov. sodruidniki, 1 oskrbnik, 1 prejemalce lesa, 1 strelni mojster, 1 strojni tehnik, 1 gradbeni risar, 4 knjigovodje, 1 bančni uradnik, 4 skladiščniki, 22 pisar. moči, 1 godbenik, 23 uradnih slug, vratarjev, čuvarjev, nadzornikov delavcev, 19 vajencev, 15 vajenk, 1 vzgojiteljica, 8 kontoristinj, 2 trgov. sodruidnici, 7 natakarije, 4 živilje, 1 hišnica, 1 gošpodinja, 6 delavk itd. Pri Državni borzi dela v Mariboru: 31 hlapec, dekel, 4 gošpodinje, 16 viničarjev, 6 ekonomov, 4 drvarji, 1 vrtnar, 8 kovačev za orodje, in podkovski kovači, 13 stavb. in stroj. ključavničarjev, 1 železostrugar, 1 klepar, 3 mehaniki, 5 mizarjev, 1 kolar, 1 sodar, 4 sedlarji, 1 torbar, 36 krojačev, šivilj, 14 čevljarjev, 1 brivec, 3 mlinarji, 4 peki, 7 mesarjev, 1 slašičar, 2 laboranta, 3 slikarji, 5 tesarjev, 2 skladiščnika, 8 strojnikov, 10 slug, 4 knjigovodje, 10 trgov. sodruidnikov, 5 kontoristinj, 2 trgov. slugi, 127 tovar. in pom. delavcev in delavk, 1 sofer, 1 kočijaž, 1 boln. strežnica, 1 boln. strežnica, 14 vajencev, 10 peric, 1 modistinja, 13 natakarije, 4 hotel. sobarice, 21 vzgojiteljice, 14 pisar. moči, 11 vajenk. Pri Državni borzi dela v Ptuj: 3 ekonom, 3 gospod. pristavi, 3 viničarji, 4 hlapci, 2 rudarja, 1 rudarski paznik, 3 kovači, 7 ključavničarjev, 1 klepar, 1 zlatar, 1 elektromonter, 4 mizarji, 1 kolar, 3 sedlarji, 1 sodar, 4 krojači, 4 čevljarji, 1 klobučar, 1 knjigovez, 2 mlinarja, 3 peki, 1 laborant, 1 zidar, 1 strojnik, 2 kurjača, 1 sluga, 1 nočni čuvaj, 1 skladiščar, 7 dmarjev, 1 paradni kočijaž, 1 hišni hlapec, 1 pisar. moč, 1 natakarija, 1 tov. delavka, 1 prodajalka, 1 kuharica, 2 sobarici, 8 služkinj, 6 pisar. moči, 28 vajencev, vajenk itd. V delo se sprejmejo: Pri Državni borzi dela v Ljubljani: 2 elektromonterja, 1 mehanik pisalnih strojev, 3 mizarji, 18 čevljarjev, 1 slašičar, 1 sodavičar, 1 sofer, 1 majer ki je izurjen v živinoreji, 1 sirar, 10 vajencev, 3 sluškinje, 1 postrežnica itd. Pri Državni borzi dela v Mariboru: 52 hlapec, 1 dekel, 10 viničarjev, 1 košar, 1 oskrbnik, 5 drvarjev, 1 vrtnar, 1 ekonom, 2 urarja, 1 lesni strugar, 1 žagar, 1 cirkularist, 1 gaterist, 1 krojač, 5 čevljarjev, 1 slikar, 1 zidar, 1 tesar, 3 težaki, 3 slugi, 22 vajencev, 1 dovilja, 1 frizerka, manikerka, 2 vzgojiteljice, 2 varuški, 3 gospodinj, 11 kuharic, 20 služkinj, 26 šivilj za perilo, 2 podnatakarije, 2 postrežnice, 2 kontoristinj, 1 pisarniška moč itd. Pri Državni borzi dela v Ptuj: 4 pristavi za posestvo, 5 viničarjev, 5 hlapec, 6 rudarjev, 1 vrtnar, 1 lončar, 3 mizarji, 1 kolar, 1 strugar, 30 pletarjev, 1 sedlar, 1 krojač, 3 dmarji, 3 hišni hlapci, 5 kmečkih dekel, 5 kuharic, 1 gošpodinja, 3 sobarice, 10 služkinj, 11 vajencev itd.

Razno.

Nečavadno poročno pogodbo sta sklenila newyorška umetnika, gledališki igralec Coner in igralka Shapiro. Pred poroko sta pred notarjem sklenila sledečo pogodbo: 1. Nobeden se ne bo vrnil domov brez dovoljenja drugega po 11. uri zvečer. 2. Nobeden ne bo pil vina, če mu drugi ne dovoli. 3. Vsak izmed njiju ima pravico do 1-mesečnega dopusta na leto. 4. Nobeden ne sme drugega nalagati. 5. Mož mora predstaviti ženi vse one umetnice, s katerimi nastopa na odru. 6. Žena nima pravice, skiniti poročnega prstana. 7. Oba soproga se obvezujeta, da bosta vedno gledala na to, da bosta zajedno angažirana pri enem in istem gledališču.

Mati napadla lastno hčerko. Ta nečaden atentat se je pripetil pred par dnevi v bližini Stockholma. Neki nesrečni materi se je nenadoma zmračil um in v tem stanju je skušala umoriti svojo lastno hčerko. Nastavila ji je v posteljo dve dinamitni patroni in v trenutku, ko je hčerka legla v posteljo, prižgala zažigalno vrvice. Hčerka je slišala nenavadno praskanje, ki je prihajalo od goreče prižigalne vrvice ter spoznala nevarnost. Komaj je pobegnila iz sobe, ko sta patroni eksplodirali. Popokale so vse šipe in porušil se je kos zida. Mater so takoj nato odpeljali v bolnico.

Gospodarstvo.

PREHOD IZ ZELENEGA NA SUHO KRMLJENJE.

Kakor vsako leto, tako bo tudi letos treba paziti pri prehodu s paše na suho zimsko krmljenje. Posebno letos, ko imamo dovolj mlade, zelene otave in paše. Taka zelena krma ima v sebi veliko vode in lahko prebavljivih redilnih snovi, zato se vamp vsled obilne paše močno razširi.

Vsled lahke prebavnosti zelene krme ne trpijo prebavila tako močno, kakor pri prebavi suhe krme, ker so vsi želodčni sokovi bolj redki in torej manj močni.

Pri takojšnjem prehodu od zelenega na suho krmljenje opazimo, da se živina s suho krmo ravnotako nasiti kakor pri zauživanju zelene krme, kar traja tako dolgo časa, dokler ni razširjen vamp popolnoma napolnjen (sit). Vsled tega, ker niso prebavila (želodec, čreva) na suho krmo pripravljena in želodčne žleze izločujejo le redke želodčne sokove, ostane velika množina zaužite suhe krme nerazkrojena in kot taka začne v črevih gniti, povzroči napenjanje, krče in zaprtije. To se zna ponavljati dalj časa, ne da bi to takoj opazili; posebno manj brižni gospodarji, ki prepuste vso oskrbo živine poslom ali pa otrokom, spoznajo po daljšem času, da pri živini ni vse v redu, da začne dobivati dolgo kosmato dlako, da slabo je, krmo zametava in da krave v molži zelo zaostajajo. Takrat je pa vsak nasvet že prepozno. Pri takih živilih je nastala v prehrani takozvana »depresija« in da jo odpravimo, stane veliko časa, denarja in finih krmil. Kako naj se izognemo vsemu temu?

Tam, kjer se pase le popoldne in daje dopoldne suho krmo, se prehod itak polagoma vrši. Ako bi nastopil mráz, sneg ali dež in bi se ne moglo pasti ali z zeleno krmo krmiti, naj se daje živini po 10–14 dni lahko prebavljivo otavo ali pa rezanico sena in slame, ki ji je primešati zrezane repe, pese ali korenja. Tudi krompir je jako dober in le manjše množine močne krme (1 kg otrobov ali zdroba). Varujte se v pričetku dajati med rezanico fižolovko, ajdovko in koruzno slamo, ker ta krma je vedno več ali manj plesniva, polna škodljivih glivic in poleg tega težko prebavljiva. To slamo naj se krmí le takrat, če dobre krme primanjkuje. Drugače naj se rajše porabi za nastilj.

Taka lahko prebavljiva otava ali rezanica, zmešana s korenstvom in obložena z nekoliko močne krme, se poklada živini, in sicer ne preveč, da bi bil vamp napel, tako kakor če pride živina s paše. Od takrat naprej naj se začne živini soliti in pokladati klajno apno, katero se priporoča tudi ob paši pokladati, in sicer zaradi tega, da živina ne dobi driske in da ji ne manjka fosforovega kislega apna za tvorbo kosti, kar je pri mlajši živini najbolj važno. Na eno kravo, ki molze na paši 10 l mleka, se mora dati dnevno pri teži 500 kg: 8 kg sena ali otave, 4 kg slame, 10 kg pese, repe, ali krompirja, 1–1 in pol kg močnih krmil (zdroba, otrobov, oljnatih tropin itd.), 20 gr soli in 20 gr klajnega apna. Po 14 dneh, ko se je želodec skrčil in so se želodčni in črevesni sokovi, ki posredujejo prebavo, v svoji moči zgostili, da zamorejo pretvarjati vse težje prebavljive snovi, posebno tudi vlaknino, se prične živino krmiti tudi s težje prebavljivimi krmili in začne dajati večje množine močnih krmil.

Le taki gospodarji, ki se bodo po tem ravnali, bodo ohranili svojo živino pri mesu in mleku, ter zdravo, gladke dlake in tanke kože. Fr. Malasek, Grm.

VPRAŠANJE GNOJENJA.

Glavno sredstvo za izboljšanje naših pridelkov moramo zazreti v gnojenje. Po gnojenju se obračajo v prvi vrsti naši pridelki. O tem ne more biti nikakega dvoma. Tako nas uče izkušnje doma in tudi po drugih krajih. Polagati nam je zato slejkoprej največjo skrb na dobro in pravilno gnojenje.

Glede gnojenja nahajamo po naši deželi zelo različne razmere. Nekateri kraji pridelujejo dosti gnoj, drugod ga

primanjkuje. Ravna se to po tem, kako so kmetije sestavljene. Po krajih, kjer prevladuje poljedelstvo, kjer obstoje kmetije predvsem iz njiv, tam primanjkuje živalskega gnoj. Kmetovalci po teh krajih so navezani danes na porabo umetnih gnojil, če si hočejo svoj položaj izboljšati. Imenoma nahajamo take razmere na pr. v kranjski in škofjeloški okolici, na kamniškem polju itd. Po teh krajih manjka naravne travniščne, manjka krme in gnoj za njive. Ves drugačen je položaj v krajih, kjer je manj poljedelstva, kjer je poljedelstvo v ravnotežju s travništvom ali pa, kjer prevladuje travništvo. Po takih krajih je živinoreja bolj razvita, zato se prideluje tudi več gnoj za njive in zato se tudi lažje izhaja brez umetnih gnojil.

Na pridelovanje obilnega domačega gnoj moramo polagati povsod največjo skrb. Ta pridelek se da še povsod dvigniti in kar je pri tem posebno važno, tudi izboljšati. Izboljšati ga moramo deloma s tem, da pokladamo živini bolj tečno krmo, deloma s tem, da z gnojem pravilno ravnamo, dokler nam leži na gnojišču. Pravilnega ravnanja manjka danes še povsod. Našim gospodarjem manjka potrebnega umevanja za to. To že vedo, da je masten gnoj veliko več vreden kakor pust, prazen, preložen ali izpran gnoj, toda da bi sami kaj k temu pripomogli, da bi bil domač gnoj več vreden, za to se pa navadno premalo menijo in premalo zanimajo.

Če manjka domačega gnoj, si moramo pomagati z umetnimi gnojili. V poljedelskih krajih so danes umetna gnojila tako važna, da se ne da brez njih izhajati. Neuspehi, ki so se dosedaj dosegli z umetnimi gnojili, ne gredo na rovaš umetnih gnojil, ampak na rovaš napčenemu gnojenju ali drugim neprilika. Umetna gnojila je treba poznati. Poznati je treba tudi živlenske potrebe rastlin in rodovitost tal. Resnica je sicer, da je uspeh umetnega gnojenja zavisen tudi od letnega vremena, toda neuspehi zaradi vremena so izjeme kakor je tudi izredno slaba letina izjema. V splošnem pa moramo priznati, da se umetna gnojila dobro izplačajo in da imamo že povsod dobre izkušnje z njimi.

Za vsakega gospodarja je važno, da si napravi vsako leto točen načrt, kako bo gnojil svoje njive in travnike, svoje vinograde in druge nasade. Vsaka kmetija potrebuje takega predarika.

Po naših poljedelskih in vinorodnih krajih je posebno važno, da povzdignemo pridelek krme. S tem izboljšujemo živinorejo in pridelek gnoj, ki sta glavna pogoja za ves naš napredek. V kolikor pridelujemo premalo domačega gnoj za naša različna zemljišča, v toliko si moramo pomagati z umetnimi gnojili.

Umetna gnojila naj se ne uporabljajo izključno le za travnike, ampak ravnotako tudi za njive in druge kulture (nasade). Nasprotno naj se pa tudi hlevska gnojila obračajo za travnike. Tako mešančno gnojenje z domačimi in umetnimi gnojili se tudi na travnikih veliko bolj sponaša, kakor pa samo enostransko gnojenje z umetnimi gnojili.

Kako je gnojiti z domačim gnojem, to vsi dobro vemo. V tem pogledu potrebujemo le pouka, kako je z njim ravnati, da nič ne izgubi na svoji gnojilni vrednosti, ampak nasprotno. Pri umetnih gnojilih je drugače. Teh vobče ne poznamo ali pa premalo. Tukaj se moramo dati poučiti, kako jih je rabiti in v kakšni sestavi in v kakšni množini je z njimi gnojiti.

Brez vsega dvoma so danes umetna gnojila najvažnejši pripomoček, da dvignemo rodovitost naše zemlje in z njo vred tudi naše pridelke. R.

Koroška moštnica.

P. Močnik. — Tolsti vrh.

»Čemu zopet novo moštnico, saj jih imamo vendar dovolj!«

M. Levstik.

Res! Na ogledu moštnic v Lincu na Gornjem Avstrijskem je bilo zastopanih 150 sort moštnic iz vseh delov stare Avstrije. V znani knjigi »Die Mostbirnen«, katero je izdala »Avstrijska sadlarska in pomolška družba«, je opisanih 110 vrst iz raznih pokrajin! Gotovo jih je pa še več. Tudi žlahtnega sadja je nešteto sort in vedaj izbiramo izmed njih

le one, ki v našem podnebjju uspevajo in obilno rode. To pravilo naj bi bilo merodajno tudi za hruške moštnice. Vprašanje moštnic bi bilo sicer važnejše, ako bi imeli veliko žlahtnega sadja in je malo moštnega, toda pri nas je ravno obratno. Žlahtnega sadja je pri nas še bolj malo, imamo pa namesto tega mnogo lesnač, lesnih in drugih moštnih jabolk. Drugod pridelajo mnogo vina, tako da so s pijačo dobro preskrbljeni. — Drugače je to po alpskih krajih. Na Koroškem n. pr. ni vinske trte, potreba po sadni pijači je torej večja, zato je bivši deželni kulturni svet v Celovcu posebno propagiral pridelovanje sadjeveca. Posli so tako vajeni na mošt za malo južino, da pri hišah, kjer ni mošta, kratkomalo ne služijo. Posebno gojijo hruške moštnice v okolici Timenice, ki imajo izborno sadno lego. Tja hodijo Podjunčani po moštnice in jih potem doma predelavajo v sadjevec sami. Tudi Labodska dolina je znana radi obilice sadnega mošta — pa tudi glede velikega števila slabomnih.

Toda bodi tako ali tako, potrebno je, da napravimo tudi pri moštnicah izbor in določimo najrodovitnejše za naše podnebje in da potem drevesnice le-te goje. Tako se potem ognemo zmešnavi in pomoremo tudi navadnemu človeku do orientacije.

Izborna moštnica, ki gotovo prekaša drobno »ozimko« je koroška moštnica ali vinska moštnica. Že ime samo pove, kje je najbolj razširjena. V Rožu jo imenujejo »vinač«. Zaradi svojih vrlin se je ta moštnica razširila po vsej koroški, pa tudi preko mej. Priljubljena ni samo zaradi izbornega sadjeveca, ampak tudi zaradi tega, ker je vlečana užitna in je porabna tudi za sušenje. Posebno okusna je, kadar je samo sredina mehka. Prednost pred tepko ima zaradi tega, ker je sad popolnoma zdrav, dočim je tepka vsako leto bolj ali manj škrlupasta, pridelek torej manjši.

Drevo je zdravo in raste čvrsto. Mladike so rjave in posejane prav na redko s svetlejšimi pikami. Listi so izrazito hruškovega tipa, podolgovati in se zgoraj svetijo. Cvetno popje je ostro. Sad je izpočetka zelen, včasih malo zamazan, pozneje rumen in precej debel, kakor debela tepka, le bolj podolgovat. Sadovi vise na vejah v velikem številu, da je videti veja, kakor kita česna. Obrodi navadno vsako leto, včasih bolj, včasih manj. Drevo glede lege ni izbirljivo in rodi še v najvišjih legah prav izdatno. Meso te hruške je belo in skoraj tepki-kega okusa, le malo ostreje. Sad zori septembra-oktobra, kakor je tega bolj senčna ali solnčna, a užiten tedaj ni, tako da je hruška primerna za nasade ob cestah. Po Vseh svetih pa prične sad mehčati in ga potem tudi lažje sušimo, nego prej, ko je vse polno drugega dela.

Ni mi znano, če se ta vrsta goji po naših drevesnicah. Zaradi njenih vrlin spada v drevesnice, ker zahteva po moštnem sadju še ne bodo kmalu prenehale. Vsekako zaslužijo one moštnice prednost, ki so tudi užitne in se dajo sušiti. V tem oziru stoji »ozimka« za vinsko moštnico, kakor še marsikatera, ki jo danes priporočajo razne drevesnice.

—□—

Za povzdigo rodovitnosti zemlje. Znani češki preiskovalec profesor Stoklasa se bavi s problemom, kako dvigniti rodovitnost zemlje. Po njegovih poizkusih bi se dalo to doseči s pomočjo radijevih žarkov. S tem bi se povečala plodovitost za 100 do 120 odstotkov. Prihodnje leto bo izvršil na posebnem polju tozadevne poizkuse. V zemljo bodo zakopali svinčene cevi, napolnjenje z rudo, ki vsebuje radij. In je prepričan, da bodo poizkusi uspeli. Gre samo še za vprašanje stroškov, ki morajo biti v razmerju z doseženim uspehom, sicer bi bila iznajdba za življenje nerabna.

—□—

VINOGRADNIŠTVO.

Zagrebska vinska borza (5. tm.) Današnji mesečni borzni sestanek interesen tovar za vino je bil prilično slabo obiskan. Ponudba je bila velika, povpraševanje pa skoro nikakšno. Ponudbe so bile: belo vino kmetsko, 8,25 odst., postavno Zagreb, 100 hl, 3,75 (zaključek 3,25); belo vino, 11,5 odst., ab Zagreb, 4,5; staro belo,

11 odst., iz Subotice, 6; dalmatinsko belo in temno črno, 13–14 maligana, postavno molo Bakar, 37,50; dalmatinsko črno in belo, franko Zagreb, 47,50; novo belo in črno somborsko 6,50 (denar 4); črno dalmatinsko, franko obala Bakar, 11–12 maligana, iz Hvara, 40; črno dalmatinsko Opolo, franko obala Bakar, 11–12 maligana, iz Šibenika, 36,25.

Vinski trg. Cene so ostale zadnji teden nespremenjene. V Dalmaciji se je prodalo nekaj vina. Cene povprečno 5 do 6,50 D za liter.

—□—

TRŽNE CENE.

Tržne cene v Mariboru

dne 1. decembra 1923. (Cene v dinarjih).

1. Meso: Govedina I 25–26, II 23–, III 20–, svezji jezik 25–, vampi 9–10, pljuča 6–10, ledvice 23–, gobec —, možgani 22–, parklji 6–, vime 10–, loj 20–. Teletina I 32–50, II 30–, jetra 24–, pljuča 23–, ledvice —. Svinjina: Prasičje meso 30–40, salo 35–40, čreva mast 32–, pljuča 18–, jetra 20–, ledvice 25–30, glava 20–25, noge 14–, slanina sveža 38–42–50, papricirana 45–, prekajena 44–, mast 40–42, prekajeno meso 45–48, šunke 52–58, prekajene noge 12–, prekajen jezik 48–, prekajena glava 32–.

2. Drobniča: koštrunovega mesa —, jagetina 20–21, kozjega mesa —, kozletina —.

3. Klobase: krakovske 50–55, debrecinske —, brunšviške 32–, pariške 32–, posebne 32–, safalade 32–, hrenovke 36–, kranjske —, prekajene 52–, meseni sir 52–, poljske salame —, pretisnjene klobase 32–.

4. Konjsko meso: I 12–15, II 8–10.

5. Kože: konjske, komad 150–225, goveja 17–50–20, telečje 25–30, svinjske 11–25, usnje gornje 105–120, podplati 100–140.

6. Perutnina: Piščanec majhen 20 do 27–50, večji 27–50–87–50, kokoš 50–55–50, raca 50–75, gosi 80–100, golob —, zajec domač (majhen) 20–, zajec domač (večji) 50–.

7. Divjačina: (komad) zajec 75–110, srne —.

8. Ribe: (1 kg) krapov 20–, belic —, ščuk —, rakov —.

9. Mlečni izdelki: mleko (liter) 3–50, smetane 15–16, surovo maslo (kg) 46–47, čajno maslo —, maslo —, sir ementalški 150–, polemtalski 80–, trapistni 35–, groyski 40–, tilsitski 40–, parmezani 80–, sirček (komad) 6–25–8,75, jajca (komad) 2 do 2–25.

10. Pijača: Vino novo 8–10, vino staro 15–, pivo 6–50, stekl. pive 3–25, žganje 23–30.

11. Kruh: Bel (kg) 7–, črn 6–, ržen —, žemlja (5/8 dkg) komad —50, mlečni kruh —.

12. Sadje: (kg) Črešnje —, jabolka I —, II 6–, III 3–, slive —, suhe 7–8, marelice —, bruske —, (liter) kostanjev surovih 1–75–2–50, kostanj pečeni (liter) 5–, hruške I —, II 8–, III 5–, limone (komad) 0–50–1–25, oranže —, rožiče —, fig 12–15, dateljni —, mandeljni 50–, orehi 8–, orehi luščeni 30–.

13. Specerijsko blago: Kava I 70–, II 40–, kava pražena I 70–, II 45–, sal 3–50, poper celega 35–, poper mlet 45–, paprika 50–100, testenine 14–, sladkor v prahu 23–, sladkor v kristalu 19–50, sladkor v kockah 22–, kvas 32–35, škrob pšeničen 15–, rižev 25–, koruznega —, riž 6–13, kis navadni (liter) 3–, vinski 3–, olje namizno 30–, bučno 38–42, spirit denar 15–, mlo 9–18.

14. Žito: Pšenica 3–50, riž 3–, ječmen 3–, oves 3–25, koruza 3–50, proso 4–, ajda 8–, fižol luščen 4–50, fižol rajni —, grah —, leča —.

15. Mleviski izdelki: Pšenična moka 0 6–50, 1 6–25, 2 6–, 3 —, 4 5–75, 5 —, 6 5–25 7 4–50, kaša 7–50, ješprenj 6–50, otrobi 2–25, koruzna moka 4–, koruzni zdrob 5–6, pšenični zdrob 7–, ječmenova moka —, ajdova moka 1 9–, 2 7–50, ajdova kaša (liter) —, ržena kava 10–, cikorijska 25–.

16. Krma: Seno sladko 100–112–50, seno kislo —, otava 100–112–50, detelja —, ovseva slama 75–, pšenična slama —, ržena slama —, (za 100 kg).

17. Kurivo: Drva trda 200–, mehka 175– (za m³), premog, trboveljski 42–45, velenjski 27–30, (za 100 kg), oglje 1–50–2, koks 1–2–10, (za kg), liter petroleja 7–, liter bencina 17–, kg karbida 6–50, kg sveč 14–.

18. Zelenjava in podzemljice: Salata glavna (kg) —, strcnata —, endivija 1–, berivke —, motevilka —, zelje zgodno (kg) —, zelje pozno (kg) 0–75.

Mala oznanila.

Pohišstvo

astnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi. Ircer in drug. Vetrinjska ul. 2. 2624

Jakovskega učenca sprejme moderno urejena pekarija v obmejnem mestu. 3letni učni čas, cela oskrba, zraven majhna plača za nabavo obleke. Oglasiti se je pri paromlinu J. Zadavec v Središču ob Dravi. 2784 2-1

Specijalni moderni damski česalni salon za friziranje dam, negovanje obraza in rok, masaža in parna kopel obraza, barvanje las, izdelovanje vsako vrstnih lasničarskih del. Postrežba pod vodstvom g. Maly prvovrstna. Abonma v in izven salona se sprejemajo. Posebni vhod skozi vežo. Obisku se priporoča Fran Novak, brivec-frizer, Aleksandrova cesta št. 22. 50-7 2623

Se se deklica ali gospodič- na k dvem otrokom (2 in 3½ leta). Naslov pove upravnistvu „Tabora“. 2779

En mesec starega dečka oddam za svojega. Vpraša se: Glavni trg 2, I. nadstropje, babica. 2777

Leska ura, zlati uhani, moška dolga suknja, prvovrstna harmonika, kletke ter razno-terosti na prodaj. Koroška c. št. 1, dvorišče čevljar. 2782

Alša z 1 oralom zemlje, blizu kolodvora po zelo ugodni ceni na prodaj. Polve se Dravska ul. 15, Beranič. 2780

Čevljarska delavnica v sredini mesta z inventarjem vred takaj na prodaj. Naslov pove uprava. 2781

Jo ceni na prodaj dobro ohran- jene moške obleke in otroške oblačila ter čevlje. Vprašati od 14.-15. ure popoldne v Prečni ulici 3/A. vrata št. 4. 2780 2-1

Agiljenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Ekomebil 50 HP na prodaj. Spekmoser, Muta. 2772 2-2

Splošni adresar za Maribor je že v delu. Povarniki z legitimacijo nabirajo oglase, ki so veljavni le z lastnoročnim podpisom in stempilko naročnika. Predplačila sploh plačila se priznajo le po položnici Ljubljanske kreditne banke. Izjemoma direktna plačila v Mariboru. Cene in pogoji so razvidni v naročilnem listu. 2766 3-2

Itajerski fižol, orehe, sadje, suhe gobe kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah „Agraria“ veletrgovina z deželimi pridelki d. z. o. z. Maribor, Aleksandrova cesta 57. 2731 8-5

Moderno in higiensko ure- jeni brivski salon Fr. Novak, Aleksandrova cesta 22, se cenj. občinstvu priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predalnik za lasno brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačilu popust. 50-7 2622

Posteljno perje

in puh se dobiva pri

Franju Majer, Maribor Glavni trg 9. 1346

LEPE ZOBE

ima le k dor rabi
ITO - kremo!
2671

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno kleno robo. Na drobno 1386

P
U
H

in 2414
perje

po niskih cenah vedno v zalogi pri trdniki
K. Worsche, Maribor
Gospodska ulica 10

Primerna

in praktična

darila za božič

priporoča

Drago Rosina
Maribor, Vetrinjska 26. 2596

NOGAVICE

za dame in otroke kupite najceneje pri trdniki 2166

Anica Traun
Maribor, Grajski trg 1.

Velika Sreda kavarna

12. decembra

Operni večer

Pojačani orkester salonske godbe Kaplanek

Elitni program

2770

Vstop prost

Cene se ne povejšajo

SAMO

darila za

BOŽIČ

Praktična

kupite v največji izbiri najceneje pri — 2165

JAKOB LAH, MARIBOR, GLAVNI TRG 2

Dražba premičnin.

Dne 14. in 15. decembra 1923 prodale se bodo izvršilnim potom razne premičnine in sicer:

Dne 14. t. m. ob 8. uri dop.

v St. Ilju št. 46: 1 luksuzni avto; isti dan ob pol 12. uri dopoldan v Krčevini št. 50 (Wolfzettel) okrog 70 hl lanskega vina, okrog 30 hl letošnjega vina, različni sodi od 250—1000 l, 2 kravi, 1 tele, 3 svinje in dr.; isti dan ob 4. uri pop. v Mariboru, Kersnikova ulica (avtogaraža) 2 avtomobila;

dne 15. t. m. ob pol 3. uri pop.

v Čreti pri Slivnici 1 konj, 1 voz in 1 volovska uprega. — K draženju se bo začelo pozivati pol ure po zgoraj navedenem času; medtem se lahko te predmete ogleda. 2767 3-3

Veletrgovina z železnino

Pinter & Lenard

Maribor, Aleksandrova c. 32-34

Priporoča svojo veliko zalogo peči, štedilnikov, brzoparilnikov, kotlov, posode, kakor tudi vso železnino in orodje po zelo ugodnih cenah. 2576

Na debelo!

Na drobno!

V občinski mesnici

na Rotovškem trgu

se prodaja od danes, dne 13. decembra naprej zopet meso od 15—18 D kilogram. 2783

Najlepše božično in novo-

letno darilo so

šampilje

Iz kavčuka v vsakovrstni izpeljavi, ki jih izdeluje v najkrajšem času, po potrebi v 24 urah

F. ZINAUER, MARIBOR

Aleksandrova cesta 45 (nasproti glav. kolodvoru).

Istotam se dobijo blazinice in mazila v vseh barvah, vsakovrstne tiskarne, manjše za otroke, večje za trgovce, pisarne, društva in oblasti.

Nadalje numeratorji, pečati ter napisne tablice na emaju, pločevini in steklu. 2729

ŠVEDSKE

galoše, sliperje in snežne čevlje

znamka „Tretorn“ za gospode, dame in otroke se dobijo v nepresegljivi kakovosti samo pri zastopniku za Slovenijo

gumispecialist M. J. NERAT

Maribor, Slovenska ulica 12, na vogalu Gosposke ulice

Istotam se prevzamejo galoši in snežni čevlji v popravilo. 2734

Izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljske Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk, litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena Din 10.— Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.

Najboljše in najcenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačovina, volneno blago, plavina, cefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, orajce, predpasniki, nogavice, robci, očeje itd. se dobi prvovrstno pri

I. N. Šoštarč, Maribor

Aleksandrova cesta št. 13. 2577

PISALNI STROJI NA OBROKE!

(Ugodna prilika za božična darila!)

Pisalne stroje za potovanje sistem Erika, Underwood, Vasanta, Senta itd. prodaja po ugodnih plačilnih pogojih

ANT. RUD. LEGAT 7-1 2764

specijalna trgovina s pisalnimi stroji, Maribor, Slovenska ul. 7, tel. 100.

POZOR!

Sprejemem naročila za

POZOR!

kamenito nemško sol v kosih in mleto.

Dobava začetkom meseca januarja 1924. Najnižje cene, kulantni pogoji, točna dobava. Zahtevajte ponudbe. 2778

P. ERZIN, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA št. 28.